

Població

1. Introducció

Tot i que és una afirmació un xic controvertida, cal diferenciar clarament el concepte de població jove —o de *joves*— i el de joventut: mentre que *jove* fa referència a una edat determinada —que assumeix que es perllonga la joventut—, la joventut és una etapa vital que es caracteritza per la dependència residencial, financera i familiar respecte a uns pares o tutors; en aquest darrer sentit, la joventut és un període de la vida. Hi ha força consens a acceptar que comença al voltant dels 15 anys, per uns condicionaments biològics o psicològics més lligats a l'adolescència que a la joventut, però no hi ha tant acord respecte al moment final, que històricament s'ha anat allargant *sobre la marxa* a mesura que es perllongava la dependència.

De fet, el veritable protagonista de l'anàlisi social sol ser l'adult, fins al punt que s'ha arribat a definir la joventut com el moment en què es fa cua per ocupar un lloc d'adult a la societat (Gil Calvo, 1985). En definitiva, és jove qui no és adult, és a dir, qui no té un lloc de treball que li permeti l'autonomia econòmica pròpia dels adults, qui no té un habitatge independent com el que tenen els adults o qui no ha format un nucli familiar ocupant la posició de persona adulta de referència. Com es veurà en les línies que segueixen, caurem en aquest esquema una vegada i una altra, motiu pel qual demanem disculpes des d'ara mateix.

Per tot plegat, la població jove —de la qual parlarem aquí— ha anat allargant el llinar de pas a l'edat adulta, que actualment ja és de trenta anys (Galland, 1994), una edat que abans s'hauria considerat abusiva per delimitar el concepte de jove. Seguint aquest corrent, considero aquí la població fins a 29 anys, ja que així es poden establir tres grups quinquennals entre la població jove: 15-19 anys, 20-24 anys i 25-29 anys. La pregunta a investigar és fins a quin punt la població jove està travessant el període vital de la joventut, és a dir, fins a quin punt ocupa la posició de fill/a a càrrec d'un pare o/i una mare, fins a quin punt no ha format una parella i/o no ha tingut fills, o és un nouvingut, una persona immigrada, que es considera —si més no durant un temps— mancada de recursos socials i econòmics suficients per afrontar amb èxit el procés d'emancipació, uns recursos que la població autòctona sovint sí que té —tot i que sobre aquest tema hi hauria força punts a discutir i aclarir.

2. El volum de la població jove a Catalunya

El volum relatiu d'un determinat grup social no és una consideració trivial, sinó que ha conformat la base de teories que han explicat l'evolució demogràfica amb força èxit acadèmic, entre les quals destaca la teoria cíclica d'Easterlin (1987), que afirma que una generació relativament nombrosa tendirà a viure unes condicions d'existència difícils, caracteritzades per la manca de "places d'adult" per a tants joves —cosa que provoca, per exemple, unes taxes d'atur elevades—, cosa que conduirà a una extensió artificial de la joventut, amb una emancipació i una formació familiar tardanes. Seria la situació dels i de les joves que van néixer a la dècada dels seixanta. Tanmateix, segons aquesta teoria les generacions poc nombroses dels vuitanta haurien d'experimentar la joventut en unes condicions més favorables, cosa que faria que aquesta etapa vital veiés reduïda la seva extensió considerablement.

Aquesta visió microeconòmica —un excés d'oferta implica una caiguda dels preus, en aquest cas del preu dels joves— contrasta amb la visió de la força del nombre —com més s'és, més poder es té— que es produeix en altres branques socials com la demografia (Preston, 1984).¹ Complementàriament, en l'escrit que s'acaba de citar aquest *factor demogràfic* aplicat a les generacions buides dels vuitanta s'ha considerat un element que explicaria la pèrdua de pes específic de la població jove en la societat.

En efecte, a partir del 1990 la reducció del nombre de joves és un fet indubtable, tant en nombres absoluts com relatius. A partir del 1990 la població de tots els trams d'edat entre 15 i 24 anys va començar un descens significatiu. Si l'any 1991 a Catalunya el conjunt d'aquesta població se situava en 1.005.246 —el nombre de joves va arribar al punt més alt de la història—, al final del segle —l'any 2001—, aquesta quantitat s'havia reduït fins a 823.328. A més, entre un any i l'altre es va consensuar un canvi en l'edat de la població considerada jove, ja que la complexitat en els itineraris educatius del període i la cada cop més ajornada incorporació a la vida adulta va fer que a la franja d'edat dels 15 a 24 anys s'hi sumés un altre grup d'edat, el de 25 a 29 anys, fet que, òbviament, va incrementar per art de màgia sociològica el nombre absolut de joves. Però això va ser només un miratge, i no es pot amagar que una de les grans transformacions demogràfiques de la Catalunya contemporània ha estat la disminució notable de població jove, és a dir, dels individus d'entre 15 i 29 anys. Així, el 1991 va ser —definitivament— l'any en què hi va haver més joves en la història demogràfica recent de Catalunya, i el període 1991-1996 ha estat el de més pes relatiu dels joves en els darrers cinquanta anys (24%): un/a de cada quatre catalans i catalanes era jove. Igual que aquesta fita va ser producte de l'extraordinària fecunditat catalana de la dècada dels seixanta i principis dels setanta, la previsible escassetat de joves dels propers anys serà produïda per la crisi de fecunditat experimentada en els darrers 25 anys a Catalunya (Módenes i López Colás, 2001) si l'arribada de persones immigrades no hi posa remei, escenari no del tot impossible.

Per concretar, i amb el risc de caure en la descripció excessiva, voldria plantejar un xic més els canvis que hi ha hagut durant la darrera dècada del segle xx. L'any 1991 Catalunya tenia 744.848 homes i 714.175 dones d'entre 15 i 29 anys. El fet que aleshores el percentatge de menors de 15 anys fos més baix feia albirar un descens de la població jove, tal com, en efecte, va passar el 1996: la proporció de joves va ser un xic més baixa, un 23,8% per a tots dos sexes, i va comportar un descens de sis dècimes per als homes i de quatre dècimes per a les dones. Tanmateix, el descens més dramàtic entre el 1991 i el 1996 no va ser en el grup de joves, sinó en el grup d'edat anterior, és a dir, entre els infants i adolescents: els nois del grup d'edat de 0 a 14 anys van passar de significar un 18,9% a un 14,4% del total, i les noies, d'un 17,1% a un 13,3%, una pèrdua de presència relativa de 4,5 i 3,9 punts percentuals respectivament. Aquest fort descens no s'ha tornat a repetir, i per a les operacions censals i padronals posteriors al 1996 la població de 0 a 14 anys s'ha mantingut força constant, amb un percentatge de població de menys de 15 anys del voltant del 14%. Això significa que en aquest canvi de segle la població jove ha mantingut el seu pes relatiu sobre el total de la població catalana. Amb tot, la població jove va passar de representar una quarta part de la població total el 1991 a aproximadament una cinquena part el 2001, és a dir, 708.108 joves de sexe masculí i 672.491 de sexe femení.

1. En el cas espanyol, aquest darrer punt de vista ha portat fins i tot a afirmar que l'elevat contingent de població jove de les àmplies generacions nascudes als seixanta va constituir, d'alguna manera, una silenciosa pressió perquè l'article 48 de la Constitució afirmés que «els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural» (Diputació de Barcelona, 1998).

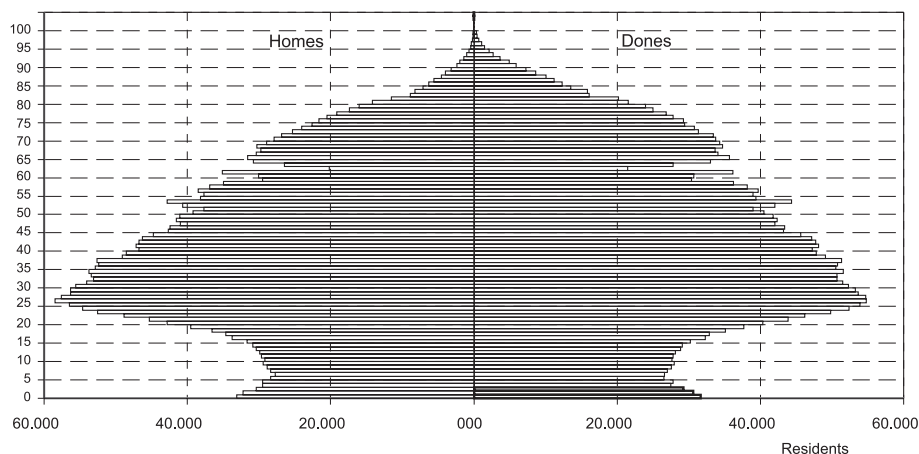
Les projeccions demogràfiques indicaven que el volum de població jove continuaria baixant fins que arribessin les generacions fruit de l'increment de natalitat registrat a Catalunya des del 1997 ençà; tanmateix, els valors absoluts de població jove segons el padró continu referit a l'1 de gener del 2003 eren clarament més alts dels esperats, amb 743.089 nois i 693.275 noies d'entre 15 i 29 anys, que representen respectivament un 22,5% i un 20,4% de la població de cada sexe. Aquest fet només es pot explicar per l'arribada d'un nombre important de joves d'origen immigrat.

Finalment, voldríem destacar que segons una projecció amb l'horitzó de l'any 2011 (Módenes i López Colás, 2001) el pes relatiu de la població jove continuarà baixant, i arribarà a ser un 14,7% del total de la població catalana. No obstant això, si comparem aquestes dades amb les del padró del 2003 haurem d'assenyalar que o bé la hipòtesi migratòria de Módenes i López Colás va subestimar la immigració o bé que el padró continu l'està sobreestimant. De fet, per una banda, i com assenyalen els autors, el seu escenari d'immigració es basava en la hipòtesi mitjana de les projeccions de l'Institut d'Estadística de Catalunya, unes projeccions que ja han estat superades per la realitat —no podem aprofundir més en aquest punt, però ens consta que l'Institut publicarà aviat unes projeccions corregides en aquest sentit—; per l'altra, el padró continu de població té alguns problemes, com la reticència a donar de baixa els emigrants —ja que les aportacions financeres que reben els municipis depenen del nombre d'habitants— o la tendència detectada en la població amb una alta mobilitat —com és normalment la migrant— a estar empadronada en diversos domicilis —tampoc no ens podem estendre en aquest punt—. En definitiva, tant la subestimació de la immigració en les projeccions com la sobreestimació en el registre del padró continu de la població immigrada són factors que esbiaixen les nostres dades.

L'estructura de la població juvenil no varia gaire: amb dades censals del 2001, les proporcions del grup d'edat 15-19 oscil·len, entre les àrees definides pel Pla territorial, d'un 5% a un 6%; per als de 20-24 anys, d'un 6,5% fins a un 8% en el cas dels homes i fins a un 7,5% en el de les dones, i per als de 25-29 anys, del 8% al 10% per als homes i del 7% al 9% per a les dones. En definitiva, les diferències en la proporció de joves entre els àmbits del Pla territorial són més altes com més gran és el grup d'edat considerat.

Si ens centrem en el grup de més variació, el de 25-29 anys, es constata que en l'àmbit metropolità és on hi ha una proporció de població més gran dins d'aquest grup d'edat —un 10% dels homes i un 9% de les dones—, seguit del Camp de Tarragona —amb un 9% dels homes i un 8% de les dones—; a l'altre pol, les Terres de l'Ebre són les que tenen menys proporció de població d'aquesta edat —un 8% d'homes i un 7% de dones—. Les altres àrees del Pla territorial es col·loquen d'una manera específica depenent de si parlem d'homes o de dones. Respecte als homes, els àmbits amb percentatge més baixos, després de les Terres de l'Ebre, són l'Alt Pirineu i l'Aran i l'àmbit de Ponent (8%), seguits de les comarques gironines i les comarques centrals (8,5%); respecte a les dones, a l'àmbit de Ponent la proporció és del 7,5%, igual com a les comarques centrals i a l'Alt Pirineu i Aran. Finalment, a les comarques gironines un 8% de la població femenina té de 25 a 29 anys.

Gràfic 1. Piràmide de població. Catalunya, 2001.

Font: elaboració pròpia a partir del cens del 2001, Catalunya.

Per acabar aquest apartat, és bo recordar que històricament la transició demogràfica de les societats industrials ha comportat un descens de la natalitat i un increment de l'esperança de vida, les quals, en absència de migracions, comporten necessàriament una reducció del nombre de joves i un envelliment de la població. En contrast, avui per avui les societats més joves les trobem als països en vies de desenvolupament, que mostren una piràmide d'edat on un 40% de la població està per sota dels 15 anys, tot i que això no comporta una societat més jove, ja que sovint el pas de la infància a la vida adulta es fa sense períodes vitals intermedis de joventut. Al contrari, en les societats del sud d'Europa la joventut es continua estenent tot i que hi hagi cada cop menys joves, ja que la inserció professional, l'emancipació familiar i l'adquisició de responsabilitats socials cap a tercers ja no es produeix un cop acabats els estudis o immediatament després del servei militar en el cas dels homes amb menys possibilitats socials o amb trajectòries escolars desestructurades, sinó molt més tard. Sens dubte, el sud d'Europa en general i Espanya en particular és una zona amb una important ampliació del concepte de joventut: la incorporació a la vida adulta implica llargues trajectòries de formació inicial i una acumulació d'experiència laboral (Casal, 1996), amb la conseqüència del retard en l'emancipació familiar, fins i tot més enllà del límit del que habitualment s'ha considerat joventut, és a dir, 29 anys (Garrido i Requena, 1996).

3. Estructura familiar dels i de les joves a Catalunya

La demografia s'interessa per conèixer el tipus de llar on resideix una persona i les relacions familiars que estableix; la tipologia de llar es pot establir amb els censos i padrons de població. El tipus familiar és fàcilment identificable sempre que la família quedi circumscrita a la llar, però pràcticament impossible de delimitar si les relacions familiars s'estableixen més enllà de l'esfera domèstica.²

En aquest sentit, cada cop hi ha més joves que no viuen en família, ja sia perquè conviuen en una llar on no estan emparentats amb ningú o perquè viuen sols i soles. Segons el cens del 1991, un 1,5% de la població de 20 a 24 anys vivia sola, proporció que arribava al 3,4% dels homes de 25 a 29 anys i al 2,6% de les dones d'aquesta edat. D'altra banda, el 1991 viure amb gent amb la qual ni es forma parella ni es tenen llaços familiars de cap mena era la situació d'un escàs 0,5% dels i de les joves de 20 a 29 anys. Tot i la modèstia d'aquestes xifres, la proporció de joves que viuen en aquest tipus de llars ha augmentat d'una manera significativa durant la dècada dels noranta, perquè el 1996 a Catalunya l'opció de viure sol o en un grup amb el qual no s'està emparentat presentava unes proporcions baixes, però en absolut negligibles: un 2% i un 5% dels homes de 20 a 24 anys i de 25 a 29 anys respectivament vivien sols, i un 1,5% i un 4% de les dones de les mateixes edats també vivien soles, i pel que fa a la convivència entre persones sense cap parentiu trobàvem un 5% de la població de 20 a 24 anys i al voltant d'un 6,5% entre la població de 25 a 29 anys —per als dos sexes—. Per al cens del 2001, amb les dades publicades fins ara no ha estat possible calcular la proporció dels que viuen en grups no familiars,³ tot i que sí que s'observa que viure sol és una opció cada cop més habitual entre els i les joves catalans, tot i que continua sent molt minoritària: el 2001 és d'un 0,8% per als de 15 a 19 anys, arriba a un 3% per als de 20 a 24 anys i assoleix un 7% per als homes de 25 a 29 anys i un 6% per a les dones del mateix grup d'edat.

De fet, a Espanya la proporció de joves que arriben a viure sols o a compartir casa amb persones no relacionades familiarment és mínima (Baizán *et al.*, 1996): és una etapa de la vida dels i de les joves que, tot i la tendència a generalitzar-se en els països del centre i del nord d'Europa, a l'Estat espanyol és pràcticament inexistent. Aquesta etapa permet una experimentació important en els estils de vida i ajuda a afrontar l'alt grau de flexibilitat en els àmbits familiar i professional que demana la societat moderna; consegüentment, la condició de coresidència al domicili paternal al llarg del període vital de la joventut comporta una limitació important per als joves catalans respecte a la possibilitat de tenir experiències tan significatives.

Dels joves que ni viuen sols ni amb altres persones no emparentades amb ells, és a dir, d'aquells joves que conviuen en família, interessa conèixer-ne tres aspectes: si conviuen amb els pares, si ho fan amb la parella i si tenen fills a la llar. El 1991 la immensa majoria de la població estava en una posició de fill/a solter/a (és a dir, sense parella cohabitant),⁴ tot i que a partir dels 20 anys la posició de filla soltera era clarament molt menys habitual que la de fill solter. A més a més, cal considerar que en altres casos es residia en posició de fill/a, o bé en una llar monoparental o bé no amb els pares sinó amb un altre parent.⁵ La resta conviuen en algun tipus de nucli autònom, és a dir, no eren fill/a solter/a dins una llar.

El 1996 encara havia augmentat més el percentatge de joves que conviuen com a fill/a (és a dir, almenys amb un dels pares i sense parella).⁶ Fins als 30 anys, aquesta situació de convivència era la més habitual, tot i que com més gran era l'edat menys n'hi havia: així, als 20-24 anys un 89% dels homes i un 82% de les dones eren fill/a dins la llar, i als 25-29 anys aquests percentatges eren respectivament del 57% i del 39%.

2. Seria molt interessant poder identificar les relacions de parentiu i parella entre persones que resideixen en habitatges separats físicament, però propers geogràficament.

3. Es podrà fer, però, quan es faci pública la mostra del cens del 2001 en microdades.

4. Cas d'un 87% dels homes de 15 a 19 anys, un 75% dels homes de 20 a 24 anys i un 38% dels de 25 a 29 anys; per a les dones aquests percentatges eren respectivament d'un 86%, un 62% i un 23%.

5. Si s'hi afegeixen aquest cas, als 15-19 anys, residien en la posició de fill/a un 99% dels homes i un 98% de les dones —és a dir, la monoparentalitat afectava un 10% dels joves d'aquesta edat—, als 20-24 anys, un 78% i un 64% respectivament, i als 25-29 anys, un 41% i un 26% respectivament.

6. El 1996 pràcticament tothom vivia, als 15-19 anys, en posició de fill/a dins la llar —un 96% dels homes i un 95% de les dones—, i la resta estava convivint dins un grup d'amics o companys, és a dir, dins una llar no familiar —un 3% dels nois i un 3,5% de les noies.

Ara per ara encara no ha estat possible distingir en el cens del 2001 entre les persones que conviuen com a fill/a solter/a en una llar i les que viuen sense llaços de parentiu. Entre totes dues situacions abasten pràcticament la totalitat de la població de 15-19 anys, un 91% dels homes de 20 a 24 anys i un 82% de les dones d'aquesta edat; entre els 25 i els 29 anys aquesta situació es dona, respectivament, en un 65% i un 49% dels casos.

Com més edat té la persona jove, la probabilitat que estigui convivint en parella és més gran. Amb el cens del 1991 ha estat possible distingir aquells que només conviuen amb la parella, els que ho feien amb la parella i un fill o filla, amb la parella i dos fills o amb més de dos fills, i també si els pares residien amb ells o no. Per al padró d'habitants del 1996 i per al cens del 2001 la classificació ha estat diferent per adaptar-nos a les particularitats de cada base de dades.

La situació de convivència amb la parella i sense fills és pràcticament inexistent per als joves de 15 a 19 anys, i s'ha mantingut en un 20% per als de 25 a 29 anys en les tres operacions censals analitzades. Entre el 1991 i el 2001 els canvis d'aquests grups d'edat han estat minsos; tanmateix, per al grup d'edat central, de 20 a 24 anys, després del descens observat del 1991 al 1996 s'ha registrat un cert ascens per al 2001: per a aquest grup d'edat, l'any 2001 un 4% dels homes i un 9,5% de les dones conviuen amb la parella (sense fills).

Complementàriament, la presència de fills dins del nucli conjugal és una situació de convivència en ràpid retrocés entre els nostres joves: mentre que el 1991 era una realitat per al 4% dels homes d'entre 20 i 24 anys i per al 10% de les dones, el 1996 i el 2001 ho era en un 1% i en un 4% respectivament; pel que fa als 25-29 anys, si observem successivament les proporcions dels anys 1991, 1996 i 2001, notem que per als homes cauen des del 23% a l'11% i al 8% i que per a les dones passen del 40% al 22% i al 16% registrat l'any 2001.

En definitiva, pel que fa a l'estructura familiar caldria que el sistema d'indicadors distingís les posicions pel sentit dins del grup familiar o de la llar on viu el o la jove. Caldria que la tipologia inclogués, com a mínim, sis posicions: (1) viure sol/a, (2) viure en grups amb els quals no es té relació de parentiu, (3) conviure amb els pares —és a dir, sense parella—, (4) ser membre d'una parella sense fills, (5) ser membre d'una parella amb fills i (6) constituir un nucli monoparental.

La formació d'una llar pròpia és una de les transicions clau del pas a l'edat adulta. Si s'avalua la situació espanyola cal destacar que, partint d'unes edats de sortida de la llar parental relativament tardanes en les generacions nascudes a la dècada dels anys cinquanta, l'edat de sortida de casa ha experimentat un retard molt acusat en les darreres dècades. Segons dades de l'enquesta de fecunditat i família de 1995, l'edat mitjana de sortida —és a dir, aquella en què ja no conviu amb els pares un 50% dels efectius— passa de 25,6 anys per als homes nascuts en la dècada de 1950-1959 a 27,7 anys per als homes nascuts el 1970-1976; per a les dones de les mateixes generacions, aquests indicadors passen de 23,1 a 24,7 anys respectivament (Baizán, 2003). Si busquem la mateixa informació amb la font transversal del panel de llars de les comunitats europees —que es va fer cada any del 1994 al 2001—, aquest indicador per a Espanya situa l'edat en 29 anys per als homes i 27 anys per a les dones. Els valors contrasten amb els de la majoria de països europeus, amb l'excepció d'Itàlia —i no són gaire diferents dels de Grècia i Portugal—. Per exemple, a Dinamarca, l'edat mitjana d'emancipació residencial era de 21 anys per als homes i de 20 per a les dones, i a França era de 24 i 23 anys respectivament (Billari *et al.*, 2001).

Les causes d'aquest retard tan pronunciat a l'Estat espanyol cal buscar-les en diverses variables, entre d'altres: (1) prolongació del període d'estudis, amb una cultura específica que considera incompatible estudiar i formar una llar independent, convicció basada en part en la insuficiència de les beques o dels crèdits als estudis; (2) l'impacte de l'atur i la inestabilitat en l'ocupació —amb el consegüent deteriorament dels ingressos i del patrimoni a disposició dels joves—, i (3) l'explosió dels preus del mercat immobiliari i la falta de polítiques d'habitatge per a joves.

En definitiva, aquesta situació d'endarreriment en l'emancipació familiar és anòmla internacionalment, i de fet només passa a Espanya, Itàlia i Grècia, països que comparteixen un mateix tipus de sistema d'Estat del benestar. Les conseqüències de tot plegat comporten una *juvenilització* de la població jove —frase que, tot i que ho sembli, no és una redundància ni una tautologia—, en el sentit de falta d'autonomia individual en un context d'augment de la individualització. D'aquesta manera es constata que les famílies

d'origen dels i de les joves han estat abocades a assumir responsabilitats més grans davant de la disminució dels recursos a disposició dels i de les joves, i que sovint els poders públics han donat prioritat a altres col·lectius d'edat, fonamentalment a la vellesa (Garrido, 1993).

Cal que les polítiques públiques tinguin com a objectiu facilitar la independència econòmica dels i de les joves. Cal, doncs, un augment substancial dels recursos destinats a beques d'estudi i a la inserció laboral, reduint la proporció de contractes temporals i la segmentació contractual. Per alleugerir la falta d'autonomia residencial dels i de les joves calen polítiques destinades a la formació de llars i famílies, amb la creació d'una oferta significativa d'habitatges subvencionats de lloguer de promoció pública.

4. Nupcialitat, matrimonis i parelles

Per introduir els propers apartats, vull recordar que a Catalunya la sortida de la llar familiar es fa coincidint amb el matrimoni. En el cas espanyol, un 61% dels homes i un 76% de les dones de les generacions nascudes entre el 1955 i el 1964 van deixar la casa dels pares el mateix mes en què van contraure matrimoni o van formar una unió consensual, fet encara més freqüent en les generacions més recents (Baizán, 1998). Aquesta situació contrasta un altre cop amb la de la majoria dels països europeus, on la sincronització entre emancipació residencial i formació de la parella pot arribar a ser pràcticament nul·la —com és el cas de Suècia, amb un 1% i 3% per a homes i dones respectivament—, o molt més baixa —a França és del 44% i el 56%, i a l'Alemanya occidental, del 35% i el 44% (Billari *et al.*, 2001). Sens dubte, una sèrie de factors vinculats al mercat de treball —precarització i baixes qualificacions— i a les polítiques socials —escàs volum pressupostari destinat a beques i ajuts als estudis i a polítiques familiars i d'habitatge— contribueixen a aquesta situació.

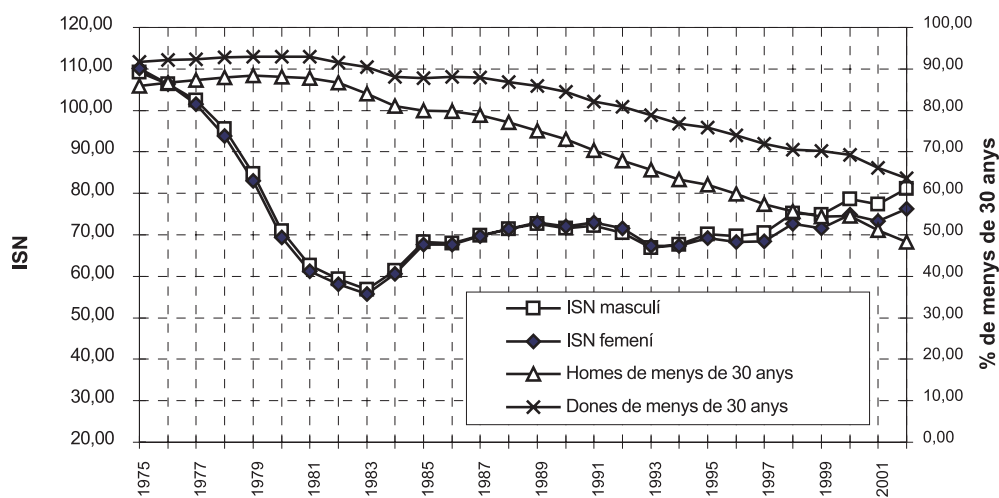
4.1. Nupcialitat

L'indicador que cal utilitzar en aquest punt és la taxa de nupcialitat específica per edat, que indica quants matrimonis hi ha en relació amb el nombre de persones de cada edat. S'han construït aquestes taxes per als joves de Catalunya de 15 a 29 anys i per als anys entre el 1975 i el 2002, darreres dades de què es disposa. La suma de les taxes específiques per als 15-50 anys és el que s'anomena índex sintètic de nupcialitat (ISN), que és precisament l'indicador que assenyalava la intensitat de la nupcialitat en un moment concret; d'altra banda, es pot construir una edat mitjana de nupcialitat (EMN) també a partir de les taxes. L'ISN s'interpreta com el nombre de matrimonis per cada 100 homes o 100 dones —ja que s'obté un índex per a cada sexe— si la pauta de nupcialitat d'una cohort fictícia hagués estat la registrada en un any determinat. Per entendre el present és interessant recordar el que ha passat no fa gaire. De fet, farem una ullada a l'evolució d'aquest indicador a partir de 1975.

Es partia d'uns nivells molt elevats, però del 1975 al 1983 l'ISN es va reduir a la meitat, tant per als homes com per a les dones, passant del 110% a poc més del 55%. És a dir, si una cohort d'individus es casés com ho van fer els catalans el 1975 i el 1983, es casarien el 110% i el 55% dels components respectivament. Complementàriament, l'edat mitjana de nupcialitat (EMN) durant el segon quinquenni de la dècada de 1970 va ser la més jove de tot el període que analitzem aquí (1975-2002). L'any 1975 l'EMN va ser de 26 anys per als homes i de 23 per a les dones; en concret, els casaments de menors de 29 anys eren el 87% dels casaments dels homes i el 93% dels de les dones. Definitivament, a la segona meitat de la dècada dels setanta la nupcialitat era eminentment jove —segons els estàndards actuals.

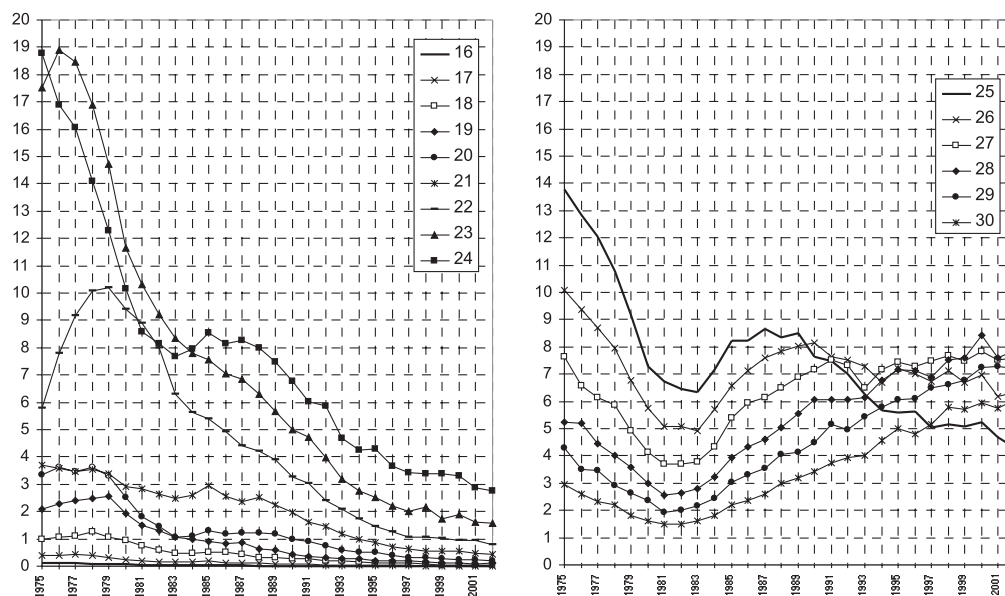
L'any 1983 comença una curta recuperació que porta l'ISN a quasi un 70% l'any 1985, cota que es va superar lleugerament entre el 1988 i el 1992; el 1993 registra una altra caiguda en la intensitat, amb un ISN del 67% per als dos sexes, que l'any 1995 s'incrementa un altre cop fins al 70%. Aquest nivell es manté fins al 1997, moment a partir del qual s'observa una tendència irregularment ascendent, de manera que el 2002 —darrer punt analitzat— l'ISN és del 81% per als homes i del 76% per a les dones: és a dir, si una cohort es casés com ho van fer els catalans i les catalanes l'any 2002, un 19% dels homes i un 24% de les dones no es casarien.

Gràfic 2. Índex sintètic de nupcialitat (ISN) i percentatge per a la població de menys de 30 anys. Catalunya, 1975-2002.

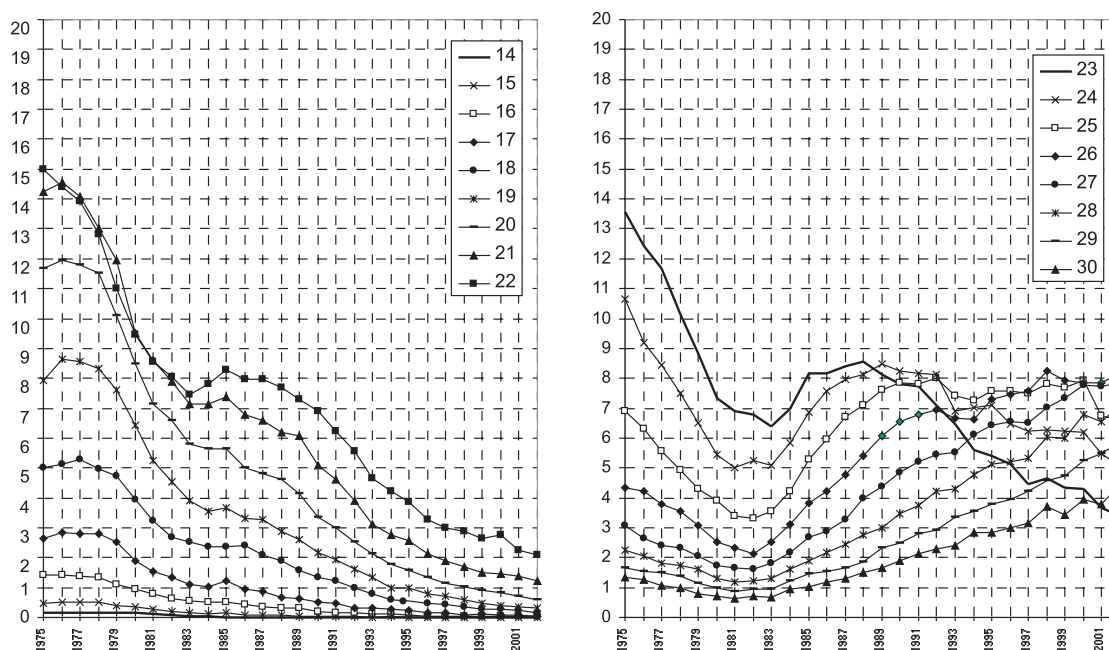
Font: elaboració a partir del moviment natural de la població.

Gràfic 3. Taxes de nupcialitat entre els homes de 16 a 30 anys, per edat. Catalunya, 1975-2002.

Font: elaboració a partir del moviment natural de la població.

Gràfic 4. Taxes de nupcialitat entre les dones de 14 a 30 anys. Catalunya, 1975-2002.

Font: elaboració a partir del moviment natural de la població

L'evolució de l'ISN és semblant a la de l'EMN. Al principi de la dècada del 1980 es va produir un punt d'inflexió en l'evolució de l'EMN, de manera que a partir d'aleshores la població catalana es va casar més tard. Aquesta tendència va portar que l'any 1984 l'EMN pugés fins als 26 anys per als homes i fins als 24 anys per a les dones, i a partir d'aleshores s'accelera la velocitat d'endarreriment fins a l'any 1997, quan s'arriba a una EMN de 29,5 anys per als homes i de 28 anys per a les dones. Aquest procés de retard semblava estabilitzat durant els darrers anys del segle xx, però al començament del segle xxi ha començat a endarrerir-se un altre cop: en concret, l'any 2002 els homes s'han casat amb una mitjana de 30 anys i les dones, de 29 anys. En conseqüència, l'edat mitjana de nupcialitat ha sobrepassat el llindar màxim de la població actualment considerada jove, motiu pel qual sovint s'afirma que el matrimoni ja no és cosa de joves o, si més no, ja no ho és tant. En aquesta "expulsió" destaquen dues fites i un final provisional, que són els anys 1989, 1997 i 2002. El 1989, els matrimonis de persones de menys de 30 anys representaven un 75% de la intensitat nupcial masculina i un 86% de la femenina; el 1997 aquests percentatges havien caigut fins a un 57% en el primer cas i fins a un 72% en el segon, i el 2002, la nupcialitat la van protagonitzar els joves de menys de 30 anys en un 48% dels casos en els homes i en un 64% en les dones. En la mesura que el matrimoni s'ha anat endarrerint, podríem dir que una bona part del col·lectiu considerat jove a Catalunya —fins als 29 anys— gaudeix d'estils de vida etiquetats com a juvenils —és a dir, vivint sense una parella cohabitant—; tanmateix, tot i l'endarreriment del matrimoni i l'allargament de determinats comportaments i estils de vida, la població jove (15-29 anys) encara continua sent fonamental per explicar la nupcialitat a Catalunya.

L'anàlisi de les taxes específiques de nupcialitat —en què s'observa el comportament de les cohorts— ens ajuda a comprendre aquest fenomen. Així, s'observa que al final de la dècada dels setanta el rejueniment en el calendari de la nupcialitat va ser fruit de la combinació entre un fort augment dels matrimonis als 22 anys —probablement, en tornar del servei militar— i una nupcialitat masculina cada cop menys intensa dels més grans. D'altra banda, les taxes de nupcialitat femenines per edat evolucionen d'una manera quasi idèntica a les taxes masculines que corresponen a homes dos anys més grans. Així, la causa del rejueniment de l'edat mitjana de nupcialitat femenina durant el segon quinquenni de la dècada dels setanta la trobem en l'increment o almenys l'estabilitat en la nupcialitat de les dones de menys de 21 anys, ja que dels 21 anys en endavant la nupcialitat és cada any més baixa —entre el 1975

i el 1983—. L'explicació d'aquest fenomen es relaciona amb l'augment dels embarassos entre les menors de 21 anys (Castro, 1992), que propicia un augment de la nupcialitat entre les més joves. En definitiva, el rejuveniment del moment de la nupcialitat en la segona meitat dels anys setanta és fals, forçat per unes circumstàncies especials, que no van aconseguir alterar la tendència ja iniciada d'endarreriment de la nupcialitat.

Tant és així que es pot afirmar que des de la meitat dels anys vuitanta fins avui a Catalunya hi ha un endarreriment del calendari de la nupcialitat sostingut i permanent. Tanmateix, sembla ben bé que entre les dones els 26 anys són un llindar en el matrimoni, ja que l'increment de matrimonis entre els 27 i els 29 anys és considerablement més gran que en les edats adjacents —com si els 30 anys fossin una edat subjectivament massa tardana per casar-se.

Des d'una perspectiva temporal més àmplia, fins a la generació masculina del 1963 i femenina del 1967 l'endarreriment de la nupcialitat no comporta un descens de la *intensitat* final. És a dir, per a aquestes generacions el percentatge d'individus d'una generació que acaba casant-se, independentment de l'edat que tingui quan ho faci, es manté. Aquesta conclusió no es presenta amb claredat per a les generacions posteriors, per a les quals més aviat sembla que, a més d'una nupcialitat més tardana, trobem una intensitat final més baixa. A l'hora d'intentar explicar aquest fenomen cal fer referència a dos factors. D'una banda, sembla que els *factores conjunturals* afecten d'una manera acusada la nupcialitat entre la població jove. Així, per exemple, l'augment de la temporalitat i l'increment del preu de l'habitatge i dels lloguers que té lloc a meitat dels anys vuitanta s'apunten com dues de les raons que expliquen el descens de les taxes de nupcialitat des d'aleshores (Miret, 1997). De l'altra, cal fer referència als canvis a llarg termini que s'han produït en els estils de vida i la mentalitat de la gent jove. És a dir, queda preguntar-nos si l'endarreriment de l'emancipació i el probable descens del nombre final de joves que es casen implica un descens de la formació de parelles entre els i les joves —associat a l'augment de la individualització o al desig d'experimentar al llarg de la vida, per exemple— o només ens mostra un descens de la institucionalització. ¿Pot ser que la *cohabitació fora del matrimoni* hagi passat a ocupar el lloc institucional del matrimoni o, si més no, a compensar una part d'aquest descens? En el proper apartat es parla d'aquest fenomen emergent en la societat catalana.

4.2. Matrimonis i parelles entre els i les joves de Catalunya

Tot i que fins ara he tractat el tema de la nupcialitat a Catalunya, a ningú se li escapa que caldria complementar-lo amb el de la formació de parelles fora del matrimoni, les anomenades unions consensuals. Tanmateix, aquesta dada no es recull estadísticament, tot i que es pot fer una estimació del fenomen a partir de les dades dels censos i dels padrons, que generalment ofereixen el nombre relatiu de parelles segons certes característiques dels individus que les formen: així, per delimitar el tipus de cohabitació es considera que tota parella en què els dos membres tenen com a estat civil el de casats ho estan entre ells i, consegüentment, formen una unió matrimonial; altrament la unió és consensual.

D'entrada, entre el 1991 i el 2001 la proporció de ciutadans que conviuen en parella per grups d'edat ha disminuït considerablement. Per exemple, entre els joves de 20 a 24 anys la proporció dels qui viuen en parella ha caigut tres punts percentuals entre els homes i nou punts entre les dones; en el grup d'edat següent (25-29 anys) el descens ha estat de quasi vint punts percentuals per als dos sexes.

Ara bé, si observem la proporció d'unions consensuals respecte al total de parelles, la cosa canvia. Certament, durant la dècada de 1990 a Catalunya la cohabitació ha estat cosa de joves: com més jove s'era, més alta era la probabilitat de viure en cohabitació fora del matrimoni. El model és molt més acusat l'any 2001 que l'any 1991: tot i que la cohabitació augmenta per a tots els grups d'edat, ho fa d'una manera espectacular entre els més joves, passant, per exemple, als 20-24 anys, d'un 19% el 1991 a un 60% el 2001 per als homes, i d'un 12% a un 48% per a les dones, o augmentant, durant el mateix període, al voltant de vint punts percentuals entre la població de 25 a 29 anys de tots dos sexes.

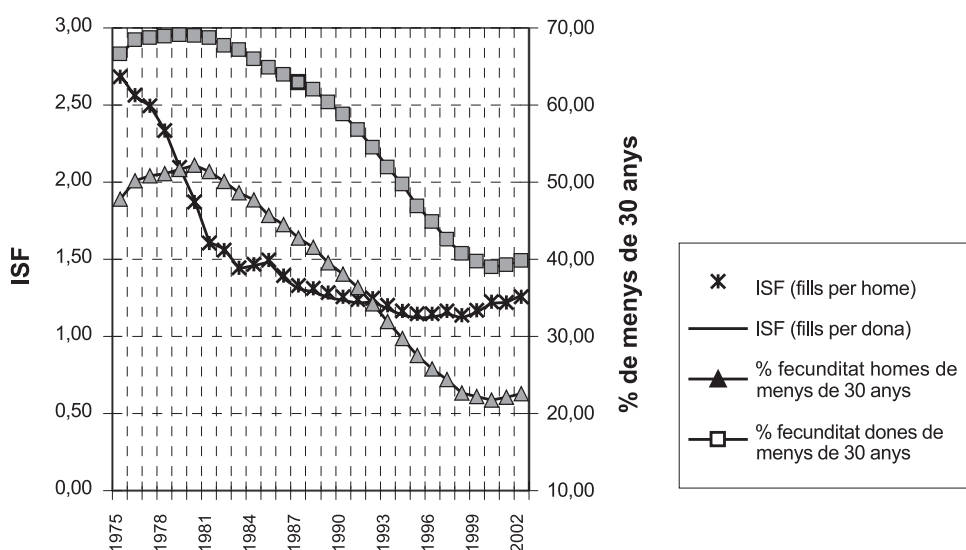
Amb tot, aquestes dades no evidencien la hipòtesi que generalment a Catalunya la cohabitació s'utilitzava com un *matrimoni de prova*, ja que els nivells registrats dins un grup d'edat determinat l'any 1991 i deu anys més tard en el curs vital, l'any 2001, eren molt similars: així, per exemple, mentre que el 1991, amb 20-24 anys, un 19% dels homes i un 12% de les dones que conviuen en parella ho feien en unió consensual, als 30-34 anys, l'any 2001, aquestes proporcions eren del 18% i del 15% respectivament.

5. Fecunditat

El retard en el moment de tenir fills és encara molt més marcat que en la formació de la parella. Amb dades de l'enquesta de fecunditat i família del 1995, es pot calcular que per a Espanya l'edat mitjana en què es té un primer fill va ser propera als 28 anys per als homes i als 25 anys per a les dones de les generacions nascudes entre els anys 1950 i 1959, i que superava els 32 anys per als homes i els 27 anys per a les dones nascudes en la dècada següent. Des d'una perspectiva internacional, aquestes edats són força tardanes; en concret, a Espanya i Itàlia els joves que tenen un primer fill ho fan entre dos i tres anys més tard que els joves danesos o francesos (Baizán, 2003), i de fet, si la pauta no canvia radicalment, més d'un 15% de les generacions espanyoles nascudes a la dècada dels seixanta no tindran cap fill —per a les nascudes deu anys abans aquest percentatge era del 10%—. D'altra banda, si no s'hagués donat aquest fort endarreriment en el calendari de la fecunditat, a Espanya s'haurien registrat d'1,7 a 1,9 fills per dona, en lloc dels 1,3 que s'observen en realitat (Ortega i Kohler, 2001).

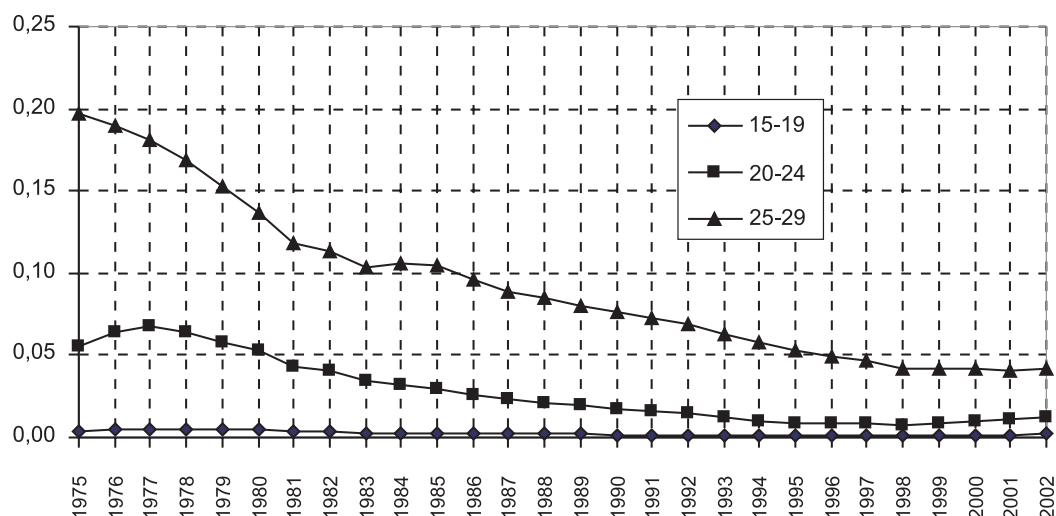
L'indicador per analitzar la fecunditat són les taxes de fecunditat per edat. La suma de les taxes de fecunditat dona l'índex sintètic de fecunditat (ISF), que ens informa sobre el nombre de fills i filles per persona en el cas que la fecunditat d'una generació hagués seguit la pauta de fecunditat registrada en un moment determinat; de fet, l'ISF per a homes i per a dones ha estat, per a un any determinat, pràcticament idèntic durant tot el període des del 1975 fins avui. S'ha de recordar que en el pic de la fecunditat catalana de l'any 1975, l'ISF —tant el masculí com el femení— era de 2,7 fills per persona, i que aquell any va començar un descens de la fecunditat que va fer caure aquest indicador fins a l'1,4 de l'any 1983. El 1983 s'observa una tendència ascendent molt lleugera que l'any 1985 s'estronca sobtadament; de fet, durant els anys vuitanta i fins a la meitat de la dècada dels noranta l'ISF es manté en nivells molt baixos, fins arribar a un mínim de l'1,1 l'any 1995, moment a partir del qual s'aprecia el punt d'inflexió, amb un increment que no es consolida, però, fins a l'any 1999. En efecte, del 1998 endavant es percep de manera fefaent un tímid però progressiu increment de la fecunditat a Catalunya, que ha empès l'ISF des dels 1,1 fills per dona i per home registrats el 1998 fins als 1,3 de l'any 2002. És un augment discret, però que denota un punt d'inflexió en la tendència de l'índex d'intensitat conjuntural de la fecunditat a Catalunya, fet molt significatiu si tenim en compte la forta davallada de la fecunditat en els darrers 25 anys.

Gràfic 5. Índex sintètic de fecunditat (ISF) i percentatge amb relació a homes i dones de menys de 30 anys. Catalunya, 1975-2002.

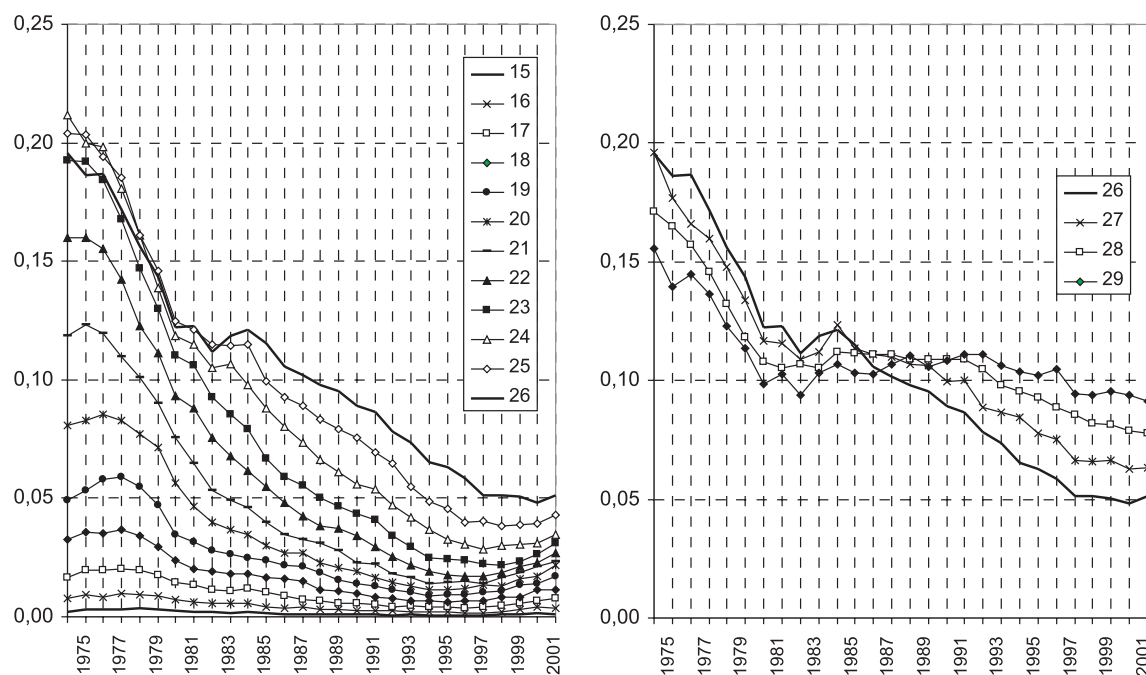

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població.

Gràfic 6. Taxes de fecunditat entre els homes de 15 a 29 anys, per grups d'edat. Catalunya, 1975-2002.

Gràfic 7. Taxes de fecunditat entre les dones per edat. Catalunya, 1975-2002.

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població.

Ara bé, l'evolució general de la fecunditat no ens parla específicament dels i de les joves. Per centrar-nos en aquest col·lectiu, cal fer referència als canvis en el calendari de la fecunditat a Catalunya: fins a quin punt es pot afirmar que la fecunditat ha estat jove? L'indicador que utilitzarem és l'edat mitjana de paternitat i de maternitat. L'any 1975 les dones són mares amb una edat mitjana de 28,2 anys, i els homes

són pares amb una edat mitjana de 31,3 anys: tres anys separen l'edat mitjana de les mares de la dels pares, i en tots dos casos l'indicador se situa al llindar superior del que es considera població jove. Durant la segona part de la dècada dels setanta el llindar es va rejuenint lentament, fins que l'any 1980 arriba als 27,8 anys per a les dones i als 30,6 anys per als homes. En aquesta evolució de l'edat mitjana de fecunditat, el següent període destacat és el 1981-1988, set anys després, en què hi ha un endarreriment de l'edat mitjana de maternitat, que passa a ser de 28,8 anys, i de la de paternitat, de 31,6 anys; és a dir, que durant la dècada dels vuitanta l'edat es va envellir un any de mitjana en tots dos sexes. Aquesta tendència continua en la mateixa direcció i va aguditzant el pendent, fins que l'any 1999 els homes són pares a una edat mitjana de 33,6 anys i les dones són mares a una edat mitjana de 30,9 anys —en conseqüència, els fills es tenen tres anys més tard com a mitjana que l'any 1980, i en general fora de la joventut—. En els darrers anys, sembla que s'observa una estabilització de l'edat mitjana de paternitat, que del 1999 al 2001 s'ha mantingut en els 33,9 anys per als homes i en els 31 anys per a les dones; per a l'any 2002 es pot arribar a parlar d'un cert canvi en la tendència, ja que l'edat mitjana s'ha rejuenit un xic i és de 33,8 anys per als pares i de 30,9 anys per a les mares. Però cal entrar de ple en l'anàlisi de les edats per comprovar fins a quin punt és un fenomen jove.

Durant el període 1975-1977, mentre que la fecunditat de les noies de menys de 22 anys augmenta, la de les més grans d'aquesta edat disminueix, i aquesta raó s'amaga darrere el momentani rejueniment de l'edat mitjana de fecunditat. La hipòtesi explicativa d'aquest fenomen atípic és que durant el període esmentat a Espanya la revolució sexual no va anar acompanyada d'una educació sexual paral·lela per evitar embarassos no desitjats entre les més joves, cosa que va comportar un seguit de matrimonis *reparadors* entre gent força jove, com hem vist prèviament (Castro, 1992). De fet, durant aquest període també les taxes de fecunditat per als homes de 20 a 24 anys són clarament ascendents, cosa que reforça la hipòtesi enunciada: aquests homes joves eren els pares, i les mares eren les més joves en la natalitat femenina. Amb tot, l'evolució ascendent de la fecunditat entre les dones de menys de 24 anys i els homes de menys de 25 anys s'atura sobtadament l'any 1977, i a partir d'aleshores comença un descens sostingut, una caiguda que no s'atura fins a l'any 1997, moment en què les taxes de maternitat i paternitat més jove s'han estabilitzat i fins i tot han iniciat una quasi imperceptible recuperació, que dura fins a les darreres dades calculades, corresponents a l'any 2002.

De fet, en els anys posteriors al 1977 totes les taxes de fecunditat per a qualsevol edat observada i per als dos sexes comencen un descens molt acusat. Però l'any 1983, l'altre tall temporal amb una significació especial, les dones de més de 23 anys i els homes de més de 25 experimenten un punt d'inflexió en la fecunditat, fet que aleshores es va considerar el començament d'una esperada recuperació en la fecunditat, que havia estat vuit anys en decadència.

Tanmateix, les esperances van quedar frustrades en poc temps i la revitalització de la fecunditat es va estroncar novament entre els més joves. Com la nupcialitat, la fecunditat depèn molt de les circumstàncies conjunturals, i si les coses no van bé els plans de formar una família es deixen per més endavant.

Amb tot, des del 1992 fins al 1998 les taxes de fecunditat també es redueixen progressivament entre les dones de 27 a 29 anys, i fins a aquest darrer any no es pot parlar d'un punt d'inflexió de la tendència; igualment, cal destacar que la taxa de fecunditat femenina entre les noies de menys de 26 anys, que baixava des del 1985, aguditza encara més el descens. En definitiva, tot i que les dones que tenien poc menys de 30 anys havien aconseguit —qui sap si fent mans i mànigues— superar les barreres del context socioeconòmic, en el moment de tenir fills es van estavellar contra la paret que comporta l'entrada en una fase descendent del cicle econòmic. En definitiva, la població de menys de 30 anys va deixar de tenir el protagonisme en la fecunditat del país.

Igual que en el cas de la nupcialitat, convé esbrinar si l'*endarreriment* de la fecunditat comporta un descens del *nombre final de fills* per dona. En aquest sentit, la pauta acumulada de fecunditat per a la generació del 1960 és clarament més alta, per a totes les edats analitzades, que la de les generacions nascudes més tard. És a dir, l'únic fet evident és que les dones han continuat retardant el calendari de fecunditat cada cop més, cosa que, ara per ara i amb les dades que tenim, molt segurament es traduirà en una reducció de la fecunditat final. Així, mentre que la fecunditat acumulada de la generació del 1960 als 29 anys era d'1,1 fills per dona, la del 1970 va ser de 0,6. La disminució de la fecunditat en les edats joves ha estat suau però progressiva, i ara per ara sembla que no té aturador.

Pel que fa a les polítiques familiars i de natalitat, és obvi que els diferents "règims de benestar" (Esping Andersen, 1990) exerceixen una influència notable en la fecunditat dels diferents països. L'exemple clàssic fa referència als règims de benestar escandinaus, en què un mercat laboral flexible però regulat —ocupacions qualificades, alta sindicació i cobertura de la negociació col·lectiva, contractació a temps parcial en bones condicions, etcètera—, juntament amb unes polítiques socials que faciliten tenir fills a tots els segments socials —transferències econòmiques directes per fills, extensa xarxa pública de guarderies, etcètera—, contribueix a mantenir una fecunditat elevada. En el cas català, el règim *familiarista* implica que la responsabilitat del benestar dels membres d'una família no recau ni en un mercat de treball altament precaritzat i poc qualificat ni en els ajuts d'un Estat del benestar poc desenvolupat, sinó en l'aportació de la mateixa família. L'emancipació i adquisició d'autonomia dels i de les joves, per tant, ha tendit a dependre d'una inserció cada cop més tardana en el mercat de treball i dels ajuts familiars, variables segons la posició social i les circumstàncies concretes de cada família.

Centrant-nos en el cas de la natalitat a Catalunya, ara per ara entenem que la política de natalitat més efectiva seria la que facilités la combinació de la vida familiar i la laboral, molt particularment entre els joves que volen tenir un primer fill. Cal recordar que en l'actualitat les dones catalanes joves han assolit taxes d'activitat del 80%, un nivell mai abastat per les seves mares, i que la política fonamental en aquest sentit té a veure amb els serveis d'atenció a la infància.⁷

Segons la LOGSE, els nens de 0 a 3 anys estan inclosos en el primer cicle d'educació infantil de caràcter obligatori, i —d'acord amb aquesta llei— caldria que les administracions públiques garantissin places suficients per a tothom que en sol·licités una, però la realitat és que ara en el primer cicle d'educació infantil hi ha una demanda insatisfeta de places en centres públics; els centres privats són escassos en algunes zones i comporten una despesa inassumible per a les famílies menys acomodades. Així, per exemple, a Espanya hi ha escolaritzats un 10% dels nens de menys de 3 anys, tot i que en el cas català la situació és sensiblement millor: de 0 a 2 anys, l'escolarització és del 27%, un 35% en centres públics i un 65% en centres privats. Pel que fa a l'escolarització dels nens de 3 anys, a Catalunya arriba al 97%, un 60% en centres públics i un 40% en privats. Tot i això, l'escenari ideal de provisió de serveis seria el que satisfés tota la demanda i garantís que l'accés als centres educatius fos un dret de tots els ciutadans, i no un servei obtingut segons la renda familiar o la disponibilitat de centres del lloc de residència.

Si es considera àmpliament l'ús de serveis per a infants —a domicili, llar d'infants, etcètera—, la provisió és força irregular, i oscil·la des de menys d'un 40% a Alemanya, Àustria, el sud d'Europa —on s'inclou Espanya— i Irlanda fins al 81% de Dinamarca, passant per una intensitat mitjana del 57%-63% a França, Suècia i Bèlgica. En general, però, la part d'aquest servei no remunerada és molt minoritària. Els percentatges més alts en aquest sentit són a Bèlgica (25%) i el Regne Unit (14%), mentre que els més baixos són a Dinamarca, amb un 1%.

Un exemple del que s'entén per política familiar a Espanya és la Llei per promoure la conciliació de la vida laboral i la vida familiar de les persones treballadores que va dissenyar el Partit Popular el 1999 i que, tanmateix, no va preveure de manera explícita l'ampliació de places d'educació infantil en centres públics. Més endavant, l'any 2003, el govern del Partit Popular va introduir una deducció fiscal o ajuda mensual de 100 euros per a les dones treballadores amb fills de menys de tres anys; les dones aturades i inactives no tenen dret a aquesta prestació. També hi ha polítiques específiques en algunes comunitats autònomes, entre les quals, malauradament, ara per ara no hi ha Catalunya.

7. Vegeu González López (2003). Les dades que s'ofereixen a continuació provenen d'aquesta mateixa font.

6. Mobilitat i migració entre els i les joves

La història de Catalunya ensenya que és un país d'una gran mobilitat migratòria. De fet, la Catalunya actual és el producte de l'arribada, entre altres components, de més de dos milions d'immigrants al llarg del segle xx, predominantment joves (Cabré, 1999). Tot i que també hi va haver moviments interns, del camp a la ciutat, van quedar en segon pla davant l'abast de la immigració procedent de la resta d'Espanya.

La crisi econòmica des de mitjans dels setanta és paral·lela a un viratge en l'evolució dels moviments migratoris a Catalunya: entre 1981 i 1985. Per primera vegada en tot el segle, a Catalunya hi va haver un saldo migratori negatiu, i tot i que els anys següents va ser positiu, es va mantenir molt lluny dels valors experimentats als anys seixanta. Finalment, cal destacar l'inici de nous tipus d'intercanvis: d'una banda, s'ha perdut el paper d'atracció de joves migrants procedents de la resta d'Espanya (Módenes *et al.*, 2000); de l'altra, és bàsic destacar l'arribada d'un corrent migratori procedent de fora d'Espanya cada cop més important, que s'assembla a l'anterior perquè és bàsicament població jove.

Així, tot i que la immensa majoria dels moviments migratoris de joves tenen lloc a l'interior de Catalunya, la principal aportació de la demografia a l'anàlisi de la mobilitat migratòria consisteix en la constatació de l'extrema selectivitat per sexe i edat del fenomen, molt constant en el temps i el territori. Així, es comprova que la mobilitat més elevada se situa entre joves adults —que tenen entre 20 i 35 anys—, i que està lligada a l'ocupació, el matrimoni o la recerca d'habitatge, és a dir, relacionada amb la recerca de feina, la formació de la parella o l'emancipació residencial. Tanmateix, ara per ara a Catalunya aquesta mobilitat domèstica sovint s'estén més enllà dels 29 anys, és a dir, més enllà del llindar de la població considerada jove.

Com ja s'ha apuntat en el primer apartat, el nombre absolut de població jove de 15 a 29 anys ha continuat disminuint fins al darrer recompte censal que s'ha fet, l'any 2001: així, a Catalunya els joves han passat de ser 1.459.023 el 1991 a 1.436.364 l'any 2001. Tanmateix, segons el padró continu, referit a l'1 de gener del 2003, aquesta tendència s'ha invertit i hi ha 55.765 joves més que dos anys abans. Sens dubte, la raó és la injecció de població jove migrant en els darrers anys.

En efecte, en l'estructura de la població també hi té una influència clau el creixement migratori, motiu pel qual cal incorporar indicadors com ara la proporció de població segons la nacionalitat i l'any d'arribada a Catalunya. Pel que fa a la immigració, cal decidir si es considera la variable lloc d'origen o si es manté la definició legal de nacionalitat. En alguns dels darrers estudis sobre joventut i immigració s'ha optat per escollir aquesta última variable, adduint que la delimitació legal assigna una adscripció definida de drets i deures a cada individu i determina unes condicions de vida concretes (Domingo *et al.*, 2002), però el fet d'haver arribat com a infants a Catalunya i haver estat escolaritzats al país els caracteritza com a "joves de nacionalitat estrangera, però de cultura catalana", una nova situació de la qual és difícil esbrinar el significat.

La població jove de nacionalitat estrangera ha continuat incrementant el seu pes relatiu a Catalunya, en especial durant els primers anys del segle xxi. En general no hi ha una diferència gaire significativa entre la proporció d'homes i de dones de cada grup d'edat, i d'altra banda les proporcions són més altes com més gran és el grup d'edat considerat. Segons el padró continu amb referència a l'1 de gener del 2003, a Catalunya la població de nacionalitat estrangera té en un 8% de casos de 15 a 19 anys; en un 12%, de 20 a 24 anys, i en un 14%, de 25 a 29 anys.

Aquests percentatges no s'havien incrementat gaire entre el 1991 i el 1996, però entre aquest darrer any i el 2001 van créixer quatre punts percentuals per als joves de 15 a 19 anys i sis punts percentuals per als joves de 20 a 29 anys, distància que es va mantenir constant entre el 2001 i el 2003 —tot i que entre aquestes dues dates hi havia dos anys, i no cinc com entre la rectificació padronal del 1996 i l'operació censal del 2002—. En definitiva, entre els joves la població de nacionalitat estrangera que viu a Catalunya augmenta la seva importància relativa.

En concret, d'acord amb les dades del padró continu, durant els anys 2002 i 2003 es van enregistrar 60.574 moviments migratoris de joves estrangers amb destinació a un municipi de Catalunya, xifra que

representa tres vegades el valor dels moviments migratoris de joves espanyols a Catalunya —que es comentarà tot seguit—. Aquesta relació de tres entrades d'estrangers per una d'espanyols es donava a la inversa no fa gaires anys (Módenes *et al.*, 2001). A més, com assenyalen els estudis, cal considerar que aquests moviments migratoris estan molt per sota dels que tenen lloc realment, ja que estan altament subestimats: de fet, cada regularització té un efecte de crida que fa aflorar contingents arribats prèviament que un cop regularitzats es donen d'alta per primera vegada en un municipi, cosa que produeix l'efecte que acaben d'arribar de l'estranger (Domingo *et al.*, 2002). L'any 2001 i el 2002 hi va haver dues regularitzacions, i el 2003 es va demanar el visat obligatòriament a dominicans i colombians, cosa que va fer que s'incrementessin de cop els valors de moviments immigratoris d'estrangers a Catalunya. D'altra banda, també cal anotar que hi ha casos d'immigrants que estan registrats al padró continu sense haver constatat mai abans com a alta en l'estadística de variacions residencials.

Si s'analitza el sexe de les noves entrades d'estrangers, a primera vista sembla que els homes siguin capdavaners en les migracions, però si es relacionen aquests valors amb la població l'afirmació ja no és tan clara: de les 30.286 entrades de l'any 2003, 16.252 eren homes —un 54%— i 14.034 eren dones —un 46%—, repartiment força similar al del total de la població segons el padró del 2003 per als joves —un 52% homes i un 48% dones—. Certament, aquesta relació de sexes es reparteix d'una manera desigual segons la nacionalitat: així, per exemple, els africans són majoritàriament homes (Domingo *et al.*, 2002). Tanmateix, la tendència és a equilibrar els efectius entre homes i dones joves immigrants estrangers, sobretot pel reagrupament familiar i per la demanda creixent del sector serveis, on s'ocupen majoritàriament les dones.

Un altre punt que cal destacar de la població immigrant estrangera és que el valor absolut s'incrementa més com més gran és el grup d'edat considerat: mentre que l'any 2003 hi va haver 5.042 entrades de població estrangera que tenia de 15 a 19 anys —un 17% del conjunt de joves de 15 a 29 anys—, 11.536 tenien de 20 a 24 anys —un 38%—, i 13.708 en tenien entre 25 i 29 —un 45% del total—. Però en l'estructura per edat la immigració estrangera tampoc no difereix tant de la del país: segons el padró del 2003, de la població de 15 a 29 anys un 24% tenia de 15 a 19 anys; un 34%, de 20 a 24, i un 42%, de 25 a 29.

En definitiva, l'estructura de la immigració jove estrangera a Catalunya per sexe i edat és molt similar a la de la resident, i si gràcies a la immigració s'ha aconseguit un rejuveniment de la població catalana ha estat perquè entren més estrangers joves que d'altres edats.

En el cas dels i de les joves de nacionalitat espanyola nascuts fora de Catalunya —però residents a Catalunya— tampoc no s'aprecia una diferència substancial per sexes, i també hi ha un augment de la proporció segons el grup d'edat considerat. De tota manera, aquest percentatge s'ha anat reduint, i mentre que l'any 1991 un 15% de la població de 15 a 29 anys de nacionalitat espanyola resident a Catalunya havia nascut fora d'aquest territori, el percentatge de l'any 2001 era d'un 6%. Sens dubte —com ja s'ha apuntat—, la importància de la immigració procedent d'Espanya ha estat substituïda per la immigració estrangera.

A partir del 2001, en l'estadística de variacions residencials s'inclouen tant les sortides a la resta d'Espanya com a l'estranger —abans d'aquesta data, les segones no s'inclouen a l'estadística—. Restant aquestes sortides de les entrades s'obté el saldo migratori, tal com s'ha fet per als anys 2002 i 2003: en total, el saldo arriba a un 2,5% per a la població de 15 a 19 anys i a un 4% per a la població d'entre 20 i 29 anys.

Cal que la reflexió sobre les polítiques que s'han de fer en aquesta àrea combini tant la perspectiva de les polítiques de joventut com la de les polítiques d'immigració per poder conduir l'anàlisi cap a les polítiques generals que afecten els joves immigrants, especialment en l'educació, la feina, la salut o l'habitatge, entre altres matèries. A més, cal no oblidar la necessitat de les polítiques adreçades a la població autòctona per lluitar contra el racisme i la xenofòbia.

De fet, en aquesta matèria hi ha certament una munió de propostes, que es poden resumir en la conclusió número 21 de la Presidència del Consell Europeu que es va celebrar a Tempere —octubre del 1999—, que reproduïm aquí íntegrament: «L'estatut jurídic dels nacionals de tercers països hauria d'aproximar-se al dels nacionals dels estats membres. A una persona que hagi residit legalment en un estat membre durant un període de temps per determinar i que disposi d'un permís de residència de llarga durada se li hauria de concedir en aquest estat membre un conjunt de drets de caràcter uniforme el més proper

possible al dels ciutadans de la Unió, que contingués, per exemple, el dret de residir, rebre educació i treballar per compte d'altri o propi, sense oblidar el principi de no-discriminació respecte als ciutadans de l'estat de residència». Òbviament, en el cas de la joventut la no-celeritat en aquest procés pot comportar un cert entrebanc, fins i tot insoluble, per a la transició a la vida adulta; així, cal prestar una especial atenció a les persones joves d'origen immigrat, i molt particularment a les de segona generació, amb l'objectiu de garantir que els problemes vinculats a l'estatus jurídic d'una bona part dels integrants d'aquest col·lectiu —la no-equiparació de drets i deures amb la resta de la ciutadania— i les freqüents dificultats d'inserció laboral no condueixin a l'exclusió social.

7. Conclusions i recomanacions

Al llarg de la darrera dècada, a Catalunya el volum relatiu de la població jove respecte a altres grups d'edat ha continuat disminuint. Tanmateix, gràcies a la immigració estrangera a principis del segle XXI aquest procés s'ha aturat, de manera que Catalunya està experimentant un lleuger però sostingut rejuveniment de la població. Si no es vol fer caure els joves immigrants en una situació d'exclusió social és imprescindible concedir-los ràpidament la documentació perquè puguin formar-se i treballar en condicions adients.

S'ha produït un retard important en l'emancipació dels joves, com es dedueix del fet que cada vegada més la gran majoria de joves ocupa dins la llar la posició de fill/a solter/a —sense parella— en convivència amb almenys un dels pares. Per exemple, el 65% dels homes i el 50% de les dones de 25 a 29 anys resideixen a la llar d'origen. Aquest fet comporta una dependència familiar dels i de les joves quasi sense igual en la història i en el conjunt d'Europa —només Espanya i Itàlia mostren uns nivells similars—, fet que hauria de ser motiu de preocupació social i que demana una redefinició important de les polítiques d'habitatge i d'ocupació.⁸

Els i les joves de menys de 30 anys tenen cada cop menys pes en la nupcialitat i la fecunditat catalanes, tot i que en tot moment la seva importància ha estat molt més gran que la d'altres grups d'edat. Així, a meitat dels anys setanta, durant la fase més alta de la nupcialitat i fecunditat catalanes, al voltant del 90% dels joves que es casaven tenien menys de 30 anys; els joves també representaven el 50% dels nous pares i el 60% de les noves mares. En l'actualitat, en canvi, un 50% dels esposos i un 70% de les esposes tenen menys de 30 anys, i un relativament reduït 20% dels pares i un 40% de les mares estan per sota d'aquesta edat. Les polítiques adreçades a facilitar la conciliació de la vida familiar i laboral són les úniques que serien efectives si es vol que augmenti la fecunditat.

8. Per a més concreció sobre aquests punts, vegeu els capítols d'aquest informe dedicats al treball i l'habitatge.

Bibliografia

Baizán, P. (1998). «Transitions vers l'âge adulte des générations espagnoles nées en 1940, 1950 et 1960», *Genus*, 54 (3-4), pàg. 233-263.

Baizán, P. (2003). «La difícil integración de los jóvenes en la edad adulta», Documento de trabajo 33/2003, Fundación Alternativas.

Baizán, P.; Lo Conte, M., and Wall, R. (1996). «Applying Family and Household Typologies: Some European Comparisons», a *Evolution or Revolution in European Population*, vol. 3, pàg. 137-151, Milà, Franco Angeli.

Billari, F. C.; Philipov, D., i Baizán, P. (2001). «Leaving Home in Europe: The Experience of Cohorts Born Around 1960», *International Journal of Population Geography*, 7(5), pàg. 339-356.

Cabré, A. (1999). *El sistema català de reproducció. Cent anys de singularitat demogràfica*, Barcelona, Editorial Proa.

Casal, J. (1996). «Europa i els models de transició a la vida adulta en el llindar del segle», revista *Balma*, núm. 4 (abril 1996), pàg. 41-47.

Castro, T. (1992). «Delayed Childbearing in Contemporary Spain: Trends and Differentials», *European Journal of Population*, núm. 8, pàg. 217-246.

Diputació de Barcelona (1998). «La nova condició juvenil i les polítiques de joventut. Cap a una proposta de polítiques afirmatives». Document de reflexió.

Domingo i Valls, A.; Bayona i Carrasco, J., i Brancós i Coll, I. (Centre d'Estudis Demogràfics) (2002). *Migracions internacionals i població jove de nacionalitat estrangera a Catalunya*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Secretaria General de la Joventut, col·lecció «Estudis», núm. 7.

Easterlin, R. (1987). *Birth and Fortune: The Impact of Numbers on Personal Welfare*, Chicago, Chicago University Press.

Esping-Andersen, G. (1990). *Los tres mundos del Estado de bienestar*, València, Alfons el Magnànim.

Galland, O. (1994). «Adolescence et post-adolescence: la prolongation de la jeunesse», a Diversos autors, *Jeunesses et sociétés. Perspectives de la recherche en France et en Allemagne*, París, Armand Collin.

García Polavieja, J. (2003). *Estables y precarios, Desregulación laboral y estratificación social en España*, Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas / Siglo XXI, colección «Monografías», núm. 197.

Garrido, L. (1993). «La familia estatal: El control fiscal de la natalidad», a Garrido, L., i Gil Calvo, E. (eds.), *Estrategias familiares*, (766), pàg. 157-180, Alianza Universidad, Madrid.

Garrido, L. (1994). *Las dos biografías de la mujer en España*, Madrid, Ministerio de Asuntos Sociales, Instituto de la Mujer.

Garrido, L., i Requena, M. (1996). *La emancipación de los jóvenes en España*, Madrid, Instituto de la Juventud.

Gil Calvo, E. (1985). *Los depredadores audiovisuales. Juventud urbana y cultura de masas*, Madrid, Tecnos.

González López, M. J. (2003). «Servicios de atención a la infancia en España», Documento de trabajo 1/ 2003, Fundación Alternativas.

Miret, P. (1997). «Nupciality Patterns in Spain in the Eighties», *Genus*, Volume LIII, núm. 3-4: 183-198.

Módenes, J. A., i López Colás, J. (2001). *Els joves catalans en el 2011: els canvis que vénen*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Secretaria General de Joventut, col·lecció «Estudis», núm. 4.

Módenes, J. A.; Recaño, J.; Sánchez Moya, C. (2000). *Els moviments migratoris dels joves a Catalunya des de 1991: un estudi territorial*, Informe per a l'Observatori Permanent de la Joventut a Catalunya.

Ortega, J. A., i Kohler, H. P. (2001). «¿Está cayendo realmente la fecundidad española?», *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 96, pàg. 95-112.

Preston, S. H. (1984). «Children and the Elderly: Divergent Paths for America's Dependents», a *Demography*, 21 (4), pàg. 435-457.

Annex estadístic

Taula 1. Valor absolut i relatiu de grups de població segons edat i sexe. Catalunya: 1991, 1996, 2001 i 2003

	Homes				Dones			
	0-15		15-29		0-15		15-29	
	absolut	relatiu (%)	absolut	relatiu (%)	absolut	relatiu (%)	absolut	relatiu (%)
Cens 1991	556.982	18,9	744.848	25,3	525.926	17,1	714.175	23,3
Padró 1996	426.880	14,4	732.260	24,7	411.810	13,3	709.400	22,9
Cens 2001	448.235	14,4	708.108	22,8	424.598	13,1	672.491	20,8
Padró 2003	474.976	14,4	743.089	22,5	448.660	13,2	693.275	20,4

Font: elaboració pròpia a partir de les operacions censals i padronals corresponents.

Taula 2. Població de 15 a 29 anys segons grup d'edat i sexe. Catalunya i àmbits del Pla territorial, 2001

	De 15 a 19 anys		De 20 a 24 anys		De 25 a 29 anys	
	Absolut	%	Absolut	%	Absolut	%
Homes						
Àmbit metropolità	121.021	5,67	169.938	7,96	204.345	9,57
Comarques gironines	15.647	5,69	21.106	7,68	23.134	8,42
Camp de Tarragona	13.507	6,01	18.016	8,01	19.921	8,86
Terres de l'Ebre	4.589	5,82	6.085	7,71	6.379	8,09
Àmbit de Ponent	8.246	5,56	11.188	7,54	12.201	8,22
Comarques centrals	12.101	5,72	16.628	7,86	17.926	8,47
Alt Pirineu i Aran	1.575	4,95	2.053	6,46	2.502	7,87
Total de Catalunya	176.686	5,69	245.014	7,89	286.408	9,22
Dones						
Àmbit metropolità	115.765	5,14	162.220	7,20	193.970	8,60
Comarques gironines	14.791	5,31	20.141	7,22	22.218	7,97
Camp de Tarragona	12.953	5,70	16.898	7,44	18.959	8,35
Terres de l'Ebre	4.314	5,47	5.605	7,11	5.613	7,12
Àmbit de Ponent	7.800	5,18	10.572	7,02	11.370	7,55
Comarques centrals	11.549	5,34	15.562	7,20	16.378	7,58
Alt Pirineu i Aran	1.444	4,68	2.014	6,52	2.355	7,63
Total de Catalunya	168.616	5,21	233.012	7,20	270.863	8,37

Taula 3. Posició familiar dins la llar dels i de les joves de 15 a 29 anys. Catalunya, 1991

	Valors absoluts				Valors relatius (%)		
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29
HOMES							
Sense parentiu amb altres membres de la llar	200	1.238	1.520	2.958	0,08	0,50	0,64
Sols	702	3.743	8.097	12.542	0,27	1,52	3,43
Altres familiars, sense parentiu de 1r grau	3.848	7.919	6.971	18.738	1,46	3,23	2,95
Viu com a fill amb el pare i la mare	229.609	183.536	90.517	503.662	87,26	74,76	38,32
Viu com a fill en llar monoparental (mare)	12.109	10.175	6.111	28.395	4,60	4,14	2,59
Viu com a fill en llar monoparental (pare)	15.638	17.253	14.680	47.571	5,94	7,03	6,21
Sense parella, amb fills (amb pares o sense)	60	321	1.241	1.622	0,02	0,13	0,53
Amb la parella	400	11.533	50.491	62.424	0,15	4,70	21,37
Amb la parella i pares	100	822	1.643	2.565	0,04	0,33	0,70
Amb la parella i un fill	201	6.900	40.011	47.112	0,08	2,81	16,94
Amb la parella i un fill i pares	141	581	1.657	2.379	0,05	0,24	0,70
Amb la parella i dos o més fills	100	1.361	12.501	13.962	0,04	0,55	5,29
Amb la parella i dos o més fills i pares	20	120	781	921	0,01	0,05	0,33
TOTAL	263.128	245.502	236.221	744.851	100,00	100,00	100,00
DONES							
Sense parentiu amb altres membres de la llar	461	1.126	1.042	2.629	0,18	0,48	0,45
Soles	500	3.287	6.057	9.844	0,20	1,41	2,62
Altres familiars, sense parentiu de 1r grau	4.455	5.939	4.618	15.012	1,78	2,55	2,00
Viu com a filla amb el pare i la mare	214.552	143.741	54.508	412.801	85,93	61,68	23,55
Viu com a filla en llar monoparental (mare)	22.242	20.113	11.549	53.904	8,91	8,63	4,99
Viu com a filla en llar monoparental (pare)	2.852	2.909	1.745	7.506	1,14	1,25	0,75
Sense parella, amb fills (amb pares o sense)	480	2.944	7.245	10.669	0,19	1,26	3,13
Amb la parella	1.662	28.340	50.761	80.763	0,67	12,16	21,93
Amb la parella i pares	321	1.781	2.001	4.103	0,13	0,76	0,86
Amb la parella i un fill	1.600	17.078	59.281	77.959	0,64	7,33	25,61
Amb la parella i un fill i pares	220	920	1.782	2.922	0,09	0,39	0,77
Amb la parella i dos o més fills	320	4.625	29.578	34.523	0,13	1,98	12,78
Amb la parella i dos o més fills i pares	20	222	1.302	1.544	0,01	0,10	0,56
TOTAL	249.685	233.025	231.469	714.179	100,00	100,00	100,00

Font: elaboració pròpia a partir del cens del 1991.

Taula 4. Posició familiar dins la llar dels i de les joves de 15 a 29 anys. Catalunya, 1996

	Valors absoluts				Valors relatius		
	15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys	Total	15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys
HOMES							
Viu en grup	6.510	12.785	16.535	35.830	2,89	4,92	6,70
Viu sol	310	4.245	12.945	17.500	0,14	1,63	5,24
Fill	217.040	231.095	140.030	588.165	96,28	88,91	56,71
En parella	825	7.685	48.910	57.420	0,37	2,96	19,81
Monoparental	155	485	1.040	1.680	0,07	0,19	0,42
Parella + fills	575	3.615	27.475	31.665	0,26	1,39	11,13
TOTAL	225.415	259.910	246.935	732.260	100,00	100,00	100,00
DONES							
Viu en grup	7.600	12.000	15.385	34.985	3,51	4,74	6,42
Viu sola	415	3.705	9.385	13.505	0,19	1,46	3,91
Filla	205.390	206.835	92.715	504.940	94,80	81,75	38,67
En parella	1.675	18.670	63.020	83.365	0,77	7,38	26,29
Monoparental	415	2.080	5.435	7.930	0,19	0,82	2,27
Parella + fills	1.150	9.730	53.795	64.675	0,53	3,85	22,44
TOTAL	216.645	253.020	239.735	709.400	100,00	100,00	100,00

Font: elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants del 1996.

Taula 5. Posició familiar dins la llar dels i de les joves de 15 a 29 anys. Catalunya, 2001

	15-19	%	20-24	%	25-29	%
HOMES	176.686		245.014		286.408	
Viu sol	1.420	0,80	8.077	3,30	20.943	7,31
Parella sense fills	432	0,24	9.981	4,07	54.937	19,18
Parella amb fills	156	0,09	3.777	1,54	23.494	8,20
Monoparental	120	0,07	580	0,24	1.661	0,58
Altres		98,80		90,85		64,72
	15-19	%	20-24	%	25-29	%
DONES	168.616		233.012		270.863	
Viu sola	1.281	0,76	6.844	2,94	15.872	5,86
Parella sense fills	1.778	1,05	22.112	9,49	71.682	26,46
Parella amb fills	825	0,49	9.596	4,12	44.076	16,27
Monoparental	511	0,30	2.923	1,25	7.012	2,59
Altres		97,39		82,20		48,81

Font: elaboració pròpia a partir del cens del 2001.

Taula 6. Taxes de nupcialitat dels homes de 14 a 29 anys, per edat. Catalunya, 1975-1988

Edat	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
14	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,00	0,02	0,03	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
15	0,04	0,01	0,02	0,02	0,01	0,02	0,01	0,03	0,03	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00
16	0,12	0,13	0,10	0,08	0,06	0,06	0,04	0,05	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03	0,02
17	0,39	0,39	0,44	0,39	0,32	0,25	0,21	0,15	0,17	0,15	0,18	0,12	0,13	0,11
18	0,99	1,05	1,10	1,24	1,07	0,95	0,74	0,59	0,47	0,46	0,49	0,50	0,42	0,33
19	2,10	2,30	2,42	2,47	2,57	1,95	1,50	1,30	1,06	0,99	0,92	0,83	0,85	0,64
20	3,34	3,61	3,48	3,63	3,32	2,53	1,81	1,47	1,08	1,09	1,28	1,17	1,20	1,20
21	3,71	3,59	3,46	3,53	3,37	2,91	2,84	2,62	2,49	2,61	2,95	2,54	2,37	2,50
22	5,79	7,81	9,19	10,08	10,19	9,40	8,91	8,00	6,30	5,64	5,41	4,90	4,43	4,22
23	17,53	18,89	18,45	16,87	14,72	11,64	10,31	9,22	8,33	7,80	7,55	7,03	6,85	6,28
24	18,79	16,89	16,07	14,10	12,29	10,16	8,57	8,17	7,68	7,95	8,55	8,13	8,26	7,98
25	13,78	12,84	12,05	10,80	9,17	7,29	6,74	6,44	6,35	7,18	8,23	8,21	8,66	8,35
26	10,07	9,39	8,69	7,94	6,76	5,76	5,10	5,08	4,91	5,71	6,57	7,12	7,58	7,83
27	7,64	6,56	6,16	5,87	4,90	4,15	3,68	3,69	3,77	4,34	5,39	5,95	6,15	6,49
28	5,26	5,20	4,44	4,01	3,58	2,99	2,56	2,62	2,80	3,23	3,93	4,34	4,61	5,04
29	4,30	3,49	3,48	2,92	2,65	2,38	1,94	1,99	2,17	2,46	3,04	3,32	3,54	4,05

Taula 6 bis. Taxes de nupcialitat dels homes de 14 a 29 anys, per edat. Catalunya, 1989-2003

Edat	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
17	0,09	0,07	0,07	0,05	0,03	0,03	0,03	0,04	0,03	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01
18	0,32	0,27	0,26	0,20	0,18	0,16	0,13	0,10	0,10	0,08	0,05	0,05	0,03	0,02
19	0,59	0,42	0,35	0,32	0,29	0,26	0,19	0,18	0,19	0,15	0,12	0,11	0,08	0,10
20	1,16	0,98	0,90	0,74	0,57	0,51	0,51	0,38	0,30	0,31	0,29	0,25	0,24	0,20
21	2,25	1,95	1,63	1,44	1,17	0,99	0,87	0,71	0,63	0,56	0,56	0,53	0,48	0,43
22	3,91	3,27	3,03	2,39	2,07	1,73	1,46	1,28	1,06	1,08	1,03	0,96	0,96	0,80
23	5,67	5,00	4,72	3,98	3,20	2,77	2,53	2,21	2,02	2,16	1,74	1,90	1,60	1,56
24	7,47	6,77	6,03	5,86	4,68	4,24	4,30	3,67	3,43	3,40	3,39	3,32	2,89	2,77
25	8,52	7,64	7,46	7,01	6,27	5,66	5,60	5,63	5,05	5,14	5,08	5,25	4,68	4,28
26	8,03	8,13	7,63	7,51	7,29	6,71	7,21	7,01	6,72	7,12	6,67	6,99	6,20	6,35
27	6,88	7,16	7,52	7,30	6,52	7,15	7,45	7,29	7,50	7,66	7,50	7,85	7,51	7,59
28	5,54	6,07	6,08	6,07	6,13	6,77	7,17	7,13	6,89	7,52	7,59	8,41	7,62	7,87
29	4,13	4,50	5,16	4,96	5,45	5,79	6,08	6,12	6,49	6,60	6,76	7,23	7,28	7,21

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 7. Taxes de nupcialitat de les dones de 14 a 29 anys, per edat. Catalunya, 1975-1988

Edat	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
14	0,17	0,16	0,14	0,16	0,15	0,14	0,10	0,09	0,05	0,03	0,02	0,01	0,01	0,01
15	0,46	0,50	0,50	0,50	0,41	0,35	0,28	0,19	0,17	0,11	0,15	0,09	0,06	0,06
16	1,41	1,42	1,37	1,35	1,12	0,93	0,80	0,63	0,57	0,50	0,50	0,42	0,36	0,31
17	2,63	2,83	2,81	2,80	2,51	1,91	1,52	1,36	1,12	1,04	1,21	0,96	0,86	0,68
18	5,00	5,15	5,27	4,97	4,72	3,96	3,25	2,68	2,52	2,36	2,36	2,40	2,09	1,89
19	7,94	8,62	8,55	8,33	7,62	6,42	5,25	4,53	3,89	3,57	3,67	3,32	3,26	2,89
20	11,66	11,95	11,81	11,53	10,10	8,48	7,15	6,59	5,81	5,64	5,66	5,02	4,80	4,61
21	14,23	14,57	14,07	13,02	11,97	9,50	8,60	7,88	7,12	7,14	7,36	6,78	6,60	6,20
22	14,98	14,41	13,91	12,83	11,02	9,46	8,56	8,05	7,45	7,82	8,30	7,98	7,97	7,70
23	13,56	12,41	11,69	10,15	8,83	7,35	6,92	6,78	6,39	6,98	8,15	8,17	8,42	8,55
24	10,66	9,21	8,44	7,49	6,51	5,44	5,01	5,25	5,11	5,85	6,87	7,55	7,96	8,11
25	6,88	6,33	5,56	4,93	4,32	3,89	3,38	3,30	3,56	4,21	5,29	5,96	6,70	7,09
26	4,34	4,22	3,79	3,55	3,06	2,52	2,31	2,15	2,54	3,12	3,84	4,24	4,79	5,41
27	3,09	2,64	2,42	2,32	2,04	1,75	1,65	1,63	1,82	2,17	2,68	2,90	3,26	3,97
28	2,25	2,04	1,82	1,74	1,61	1,31	1,20	1,22	1,28	1,61	1,90	2,19	2,45	2,78
29	1,67	1,54	1,49	1,37	1,13	1,00	0,85	0,96	0,96	1,21	1,46	1,55	1,67	1,86

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 7 bis. Taxes de nupcialitat de les dones de 14 a 29 anys, per edat. Catalunya, 1989-2003

Edat	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
14	0,02	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
15	0,04	0,04	0,04	0,05	0,01	0,04	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
16	0,30	0,22	0,15	0,14	0,11	0,10	0,07	0,06	0,04	0,03	0,04	0,02	0,03	0,02
17	0,62	0,50	0,46	0,33	0,30	0,26	0,24	0,16	0,14	0,08	0,12	0,07	0,06	0,04
18	1,59	1,33	1,24	0,99	0,79	0,61	0,56	0,46	0,44	0,37	0,28	0,26	0,22	0,17
19	2,62	2,15	1,95	1,63	1,35	0,97	1,00	0,78	0,70	0,58	0,49	0,41	0,35	0,33
20	4,14	3,35	3,00	2,53	2,14	1,78	1,57	1,34	1,12	1,03	0,91	0,81	0,72	0,59
21	6,09	5,10	4,61	3,89	3,12	2,75	2,58	2,14	1,89	1,69	1,48	1,46	1,36	1,21
22	7,30	6,90	6,24	5,55	4,64	4,24	3,87	3,27	3,00	2,89	2,64	2,77	2,25	2,09
23	8,12	7,81	7,74	7,11	6,46	5,59	5,42	5,11	4,44	4,64	4,35	4,31	3,66	3,38
24	8,48	8,26	8,15	8,11	6,89	7,04	7,12	6,47	6,22	6,26	6,23	6,20	5,49	5,06
25	7,61	7,84	7,81	8,01	7,43	7,24	7,57	7,56	7,51	7,80	7,70	7,95	6,75	6,60
26	6,09	6,55	6,80	6,95	6,66	6,61	7,29	7,47	7,58	8,24	7,94	7,86	7,86	8,16
27	4,37	4,87	5,20	5,46	5,52	6,12	6,42	6,55	6,50	7,03	7,35	7,77	7,72	7,85
28	3,00	3,45	3,74	4,22	4,31	4,76	5,13	5,20	5,34	6,02	6,00	6,79	6,57	7,10
29	2,32	2,49	2,80	2,90	3,35	3,57	3,77	3,95	4,23	4,57	4,74	5,23	5,47	5,88

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 8. Indicadors de nupcialitat per generacions. Catalunya

Generacions				
Masculines	Nupcialitat		Primonupcialitat	
	Intensitat (%)	Edat mitjana	Intensitat (%)	Edat mitjana
1950-1954	96,1	26,0	90,9	25,1
1955-1959	87,7	27,1	80,8	26,0
1960-1964	90,6	28,4	83,4	27,3
Femenines				
1950-1954	101,6	23,4	97,7	22,7
1955-1959	91,6	24,2	85,6	23,1
1960-1964	92,6	25,7	85,4	24,6

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 9. Primonupcialitat acumulada entre els homes de 15 a 30 anys, generacions de 1960-1970. Catalunya

Edat	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
15	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,03	0,03	0,02	0,01
16	0,09	0,07	0,06	0,05	0,05	0,03	0,04	0,06	0,06	0,04	0,02
17	0,36	0,30	0,25	0,20	0,17	0,13	0,15	0,16	0,17	0,11	0,10
18	1,18	1,00	0,85	0,68	0,54	0,45	0,46	0,50	0,48	0,39	0,32
19	3,00	2,45	1,97	1,62	1,31	1,18	1,16	1,16	1,11	0,88	0,77
20	5,23	4,10	3,35	2,69	2,35	2,28	2,16	2,19	2,04	1,75	1,47
21	7,56	6,14	5,14	4,54	4,46	4,14	3,95	4,04	3,74	3,22	2,74
22	12,87	10,54	9,25	8,71	8,18	7,54	7,31	7,12	6,35	5,54	4,65
23	20,18	17,25	15,73	14,67	13,81	12,78	12,10	11,25	10,22	8,73	7,28
24	28,04	25,29	23,30	22,21	20,93	19,35	17,98	16,62	15,14	12,66	10,78
25	36,42	33,45	31,75	30,36	28,91	26,54	24,72	23,05	20,60	17,60	15,72
26	44,06	41,54	39,81	38,60	36,78	34,05	31,96	29,82	26,77	23,99	22,02
27	50,87	48,65	47,20	46,21	44,31	41,43	38,84	36,71	34,08	31,10	29,09
28	56,55	54,76	53,76	52,96	50,94	47,70	45,74	43,98	41,23	38,23	36,65
29	61,26	59,96	59,28	58,40	56,66	53,90	52,27	50,53	47,85	45,25	43,77
30	65,09	64,28	63,61	63,02	61,72	59,30	57,62	56,25	53,97	51,38	50,27

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 10. Primonupcialitat acumulada entre les dones de 15 a 30 anys, generacions de 1960-1970. Catalunya

Edat	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
15	0,31	0,33	0,32	0,33	0,28	0,25	0,19	0,14	0,11	0,07	0,08
16	1,28	1,27	1,25	1,10	0,92	0,78	0,60	0,51	0,42	0,40	0,34
17	3,36	3,34	3,06	2,52	2,08	1,78	1,44	1,28	1,27	1,08	0,95
18	7,25	6,96	6,00	4,90	4,10	3,59	3,14	3,07	2,95	2,56	2,24
19	13,42	12,15	10,24	8,51	7,30	6,56	6,15	5,93	5,63	4,95	4,34
20	20,87	18,35	15,80	13,35	11,90	11,22	10,33	9,96	9,37	8,32	7,09
21	28,74	25,58	22,26	19,74	18,41	17,11	16,02	15,35	14,48	12,54	10,89
22	36,71	32,85	29,73	27,56	25,77	24,39	22,95	22,04	20,47	17,96	15,60
23	43,61	40,24	37,94	35,61	33,95	32,49	30,64	29,38	27,45	24,27	21,15
24	50,00	47,72	45,77	43,77	42,25	40,76	38,65	37,30	35,03	30,93	27,43
25	56,03	54,44	53,07	51,32	50,24	48,75	46,58	45,31	42,14	38,02	34,73
26	61,06	60,12	59,23	58,09	57,37	55,98	53,97	52,26	48,99	45,39	42,21
27	64,99	64,70	64,36	63,69	63,25	62,07	59,95	58,53	55,76	52,31	49,18
28	68,23	68,24	68,36	68,02	67,95	66,84	65,26	64,18	61,49	58,11	55,59
29	70,71	71,03	71,45	71,42	71,62	70,84	69,52	68,57	66,10	63,24	60,80
30	72,71	73,29	73,86	74,10	74,60	73,93	72,80	72,05	70,02	67,12	65,19

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 11. Proporció de població que viu en parella, segons sexe i grup d'edat. Catalunya, 1991, 1996 i 2001

Homes	1991	1996	2001
15-19	0,37	0,62	0,33
20-24	8,68	4,35	5,62
25-29	45,33	30,93	27,38
Dones	1991	1996	2001
15-19	1,66	1,30	1,54
20-24	22,73	11,22	13,61
25-29	62,52	48,73	42,74

Taula 12. Proporció de població que viu en parella i que conviu en unió consensual, segons sexe i grup d'edat. Catalunya, 1991, 1996 i 2001

Homes	1991	1996	2001
15-19	52,08	76,07	75,00
20-24	19,17	51,11	60,52
25-29	8,15	21,98	31,88
Dones	1991	1996	2001
15-19	37,22	61,77	62,47
20-24	12,63	35,65	48,37
25-29	7,08	16,27	25,49

Taula 13. Taxes de fecunditat entre els homes de 15 a 29 anys, per grups d'edat. Catalunya, 1975-2002

	15-19	20-24	25-29
1975	0,004	0,056	0,197
1976	0,004	0,064	0,189
1977	0,005	0,068	0,181
1978	0,005	0,064	0,169
1979	0,005	0,058	0,153
1980	0,005	0,053	0,137
1981	0,004	0,043	0,118
1982	0,003	0,040	0,113
1983	0,003	0,034	0,103
1984	0,003	0,032	0,105
1985	0,003	0,030	0,104
1986	0,003	0,026	0,096
1987	0,002	0,023	0,088
1988	0,002	0,021	0,086
1989	0,002	0,019	0,081
1990	0,002	0,018	0,077
1991	0,001	0,016	0,073
1992	0,001	0,015	0,070
1993	0,001	0,012	0,063
1994	0,001	0,010	0,058
1995	0,001	0,009	0,053
1996	0,001	0,008	0,050
1997	0,001	0,008	0,047
1998	0,001	0,008	0,042
1999	0,001	0,009	0,042
2000	0,002	0,010	0,042
2001	0,002	0,011	0,041
2002	0,002	0,012	0,042

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població

Taula 14. Taxes de fecunditat entre les dones de 15 a 29 anys, per grups d'edat. Catalunya, 1975-1988

Edat	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
15	0,002	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	0,001	0,001	0,001
16	0,008	0,009	0,009	0,010	0,009	0,009	0,007	0,006	0,006	0,006	0,006	0,004	0,003	0,004
17	0,017	0,019	0,020	0,020	0,019	0,018	0,014	0,014	0,011	0,011	0,012	0,010	0,009	0,007
18	0,032	0,036	0,035	0,037	0,034	0,030	0,024	0,020	0,019	0,018	0,018	0,016	0,016	0,015
19	0,049	0,054	0,058	0,059	0,055	0,047	0,035	0,032	0,028	0,026	0,025	0,024	0,022	0,021
20	0,081	0,083	0,085	0,083	0,077	0,071	0,056	0,047	0,040	0,037	0,035	0,030	0,027	0,027
21	0,119	0,123	0,120	0,110	0,101	0,090	0,076	0,065	0,053	0,049	0,046	0,040	0,035	0,033
22	0,160	0,160	0,156	0,142	0,122	0,111	0,093	0,088	0,075	0,068	0,062	0,055	0,048	0,043
23	0,193	0,192	0,184	0,168	0,147	0,130	0,110	0,106	0,092	0,086	0,079	0,067	0,059	0,055
24	0,212	0,200	0,198	0,181	0,161	0,139	0,119	0,115	0,105	0,107	0,098	0,088	0,080	0,073
25	0,204	0,203	0,194	0,185	0,161	0,146	0,125	0,121	0,115	0,114	0,115	0,099	0,093	0,089
26	0,196	0,186	0,187	0,172	0,156	0,144	0,122	0,123	0,112	0,119	0,121	0,115	0,106	0,102
27	0,196	0,177	0,166	0,160	0,148	0,134	0,117	0,115	0,109	0,112	0,123	0,114	0,111	0,110
28	0,171	0,165	0,157	0,146	0,132	0,118	0,108	0,105	0,107	0,105	0,112	0,112	0,111	0,111
29	0,156	0,139	0,145	0,136	0,123	0,113	0,098	0,103	0,094	0,103	0,107	0,103	0,103	0,107

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 15. Taxes de fecunditat entre les dones de 15 a 29 anys, per edat. Catalunya, 1989-2002

Edat	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
15	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
16	0,003	0,003	0,003	0,003	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002	0,003	0,004	0,004
17	0,007	0,006	0,006	0,005	0,004	0,004	0,004	0,004	0,004	0,004	0,005	0,006	0,007	0,008
18	0,012	0,011	0,010	0,008	0,008	0,007	0,007	0,006	0,007	0,007	0,008	0,008	0,011	0,011
19	0,018	0,016	0,014	0,013	0,011	0,010	0,009	0,009	0,010	0,010	0,011	0,013	0,014	0,017
20	0,023	0,021	0,019	0,017	0,014	0,013	0,012	0,011	0,012	0,013	0,013	0,016	0,017	0,022
21	0,031	0,028	0,023	0,022	0,018	0,017	0,014	0,015	0,015	0,014	0,017	0,019	0,021	0,023
22	0,038	0,037	0,034	0,030	0,026	0,022	0,019	0,018	0,017	0,017	0,019	0,021	0,023	0,027
23	0,050	0,047	0,044	0,041	0,034	0,029	0,025	0,024	0,024	0,022	0,022	0,023	0,026	0,031
24	0,066	0,061	0,056	0,054	0,047	0,042	0,037	0,032	0,031	0,028	0,030	0,030	0,031	0,035
25	0,083	0,079	0,076	0,069	0,064	0,055	0,048	0,046	0,040	0,040	0,038	0,039	0,039	0,043
26	0,098	0,095	0,089	0,086	0,078	0,074	0,065	0,063	0,058	0,051	0,051	0,050	0,048	0,051
27	0,107	0,106	0,099	0,100	0,089	0,087	0,084	0,078	0,075	0,066	0,066	0,066	0,063	0,063
28	0,109	0,109	0,109	0,109	0,105	0,098	0,095	0,093	0,089	0,085	0,082	0,082	0,079	0,078
29	0,111	0,106	0,108	0,111	0,111	0,106	0,103	0,102	0,105	0,095	0,094	0,096	0,094	0,091

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 16. Fecunditat acumulada entre les dones de 15 a 29 anys, generacions de 1960-1970. Catalunya

Edat	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
15	0,002	0,003	0,003	0,003	0,003	0,003	0,002	0,002	0,002	0,002	0,002
16	0,011	0,011	0,013	0,012	0,012	0,010	0,009	0,008	0,008	0,007	0,006
17	0,031	0,032	0,032	0,030	0,027	0,024	0,020	0,018	0,020	0,018	0,015
18	0,068	0,066	0,062	0,053	0,047	0,043	0,038	0,036	0,036	0,034	0,030
19	0,123	0,113	0,097	0,085	0,075	0,069	0,063	0,060	0,058	0,055	0,049
20	0,194	0,169	0,143	0,125	0,112	0,104	0,093	0,087	0,085	0,078	0,069
21	0,269	0,234	0,197	0,174	0,158	0,143	0,128	0,120	0,116	0,105	0,092
22	0,358	0,309	0,264	0,236	0,213	0,191	0,170	0,158	0,153	0,140	0,122
23	0,450	0,395	0,343	0,303	0,272	0,247	0,220	0,204	0,197	0,180	0,156
24	0,557	0,493	0,432	0,383	0,345	0,313	0,281	0,261	0,251	0,227	0,198
25	0,672	0,592	0,524	0,472	0,428	0,392	0,357	0,330	0,315	0,282	0,246
26	0,787	0,698	0,626	0,570	0,524	0,481	0,443	0,408	0,389	0,348	0,309
27	0,898	0,808	0,733	0,676	0,623	0,581	0,532	0,495	0,473	0,426	0,384
28	1,009	0,917	0,842	0,785	0,732	0,685	0,630	0,590	0,566	0,514	0,470
29	1,119	1,022	0,950	0,896	0,843	0,792	0,734	0,692	0,671	0,609	0,564
30	1,220	1,124	1,055	1,001	0,947	0,896	0,839	0,796	0,773	0,712	0,671

Font: elaboració pròpia a partir del moviment natural de la població i dels censos i padrons de població.

Taula 17. Població de 15 a 29 anys de nacionalitat estrangera, per grups d'edat i sexe. Catalunya, 1991, 1996, 2001 i 2003

Cens 1991	Homes	%	Dones	%	Total	%
15-19 anys	2.119	0,80	1.901	0,76	4.020	0,78
20-24 anys	3.018	1,21	2.433	1,02	5.451	1,11
25-29 anys	4.349	1,83	3.460	1,49	7.809	1,66
TOTAL	9.486	1,26	7.794	1,08	17.280	1,17
Padró 1996	Homes	%	Dones	%	Total	%
15-19 anys	2.875	1,22	2.868	1,28	5.743	1,25
20-24 anys	3.277	1,25	3.938	1,56	7.215	1,40
25-29 anys	6.839	2,75	5.543	2,30	12.382	2,53
TOTAL	12.991	1,74	12.349	1,72	25.340	1,73
Cens 2001	Homes	%	Dones	%	Total	%
15-19 anys	9.108	5,15	8.567	5,08	17.675	5,12
20-24 anys	17.765	7,25	16.229	6,96	33.994	7,11
25-29 anys	26.635	9,30	21.995	8,12	48.630	8,73
TOTAL	53.508	7,56	46.791	6,96	100.299	7,26
Padró 2003	Homes	%	Dones	%	Total	%
15-19 anys	14.576	8,28	13.321	7,98	27.897	8,13
20-24 anys	32.721	13,13	27.972	11,96	60.693	12,57
25-29 anys	52.025	16,37	39.114	13,37	91.139	14,93
TOTAL	99.322	13,37	80.407	11,60	179.729	12,51

Taula 18. Població de 15 a 29 anys de nacionalitat espanyola no nascuda a Catalunya, per grups d'edat i sexe. Catalunya, 1991, 1996 i 2001

Cens 1991	Homes	%	Dones	%	Total	%
15-19 anys	19.563	7,37	19.079	7,61	38.642	7,49
20-24 anys	34.725	13,88	35.456	14,84	70.181	14,35
25-29 anys	56.215	23,61	59.669	25,78	115.884	24,68
TOTAL	110.503	14,66	114.204	15,83	224.707	15,24
Padró 1996	Homes	%	Dones	%	Total	%
15-19 anys	9.390	3,97	9.685	4,32	19.075	4,14
20-24 anys	17.050	6,48	17.855	7,09	34.905	6,78
25-29 anys	33.725	13,55	34.505	14,34	68.230	13,94
TOTAL	60.165	8,04	62.045	8,66	122.210	8,34
Cens 2001	Homes	%	Dones	%	Total	%
15-19 anys	8.670	5,17	8.405	5,25	17.075	4,94
20-24 anys	11.979	5,27	12.719	5,87	24.698	5,17
25-29 anys	21.911	8,43	22.928	9,21	44.839	8,05
TOTAL	42.560	6,01	44.052	6,55	86.612	6,27

Taula 19. Entrades i sortides de població de 15 a 29 anys a Catalunya, per grups d'edat i sexe. Catalunya, 2002 i 2003

Entrades		2002	2003	2003: % sobre el total de població
Homes, nacionalitat espanyola	15-19 anys	749	697	0,40
	20-24 anys	1.778	1.835	0,74
	25-29 anys	2.965	3.312	1,04
Dones, nacionalitat espanyola	15-19 anys	979	884	0,53
	20-24 anys	2.190	2.417	1,03
	25-29 anys	3.192	3.507	1,20
Homes, nacionalitat estrangera	15-19 anys	2.173	2.388	1,36
	20-24 anys	6.501	5.973	2,40
	25-29 anys	8.497	7.891	2,48
Dones, nacionalitat estrangera	15-19 anys	2.082	2.654	1,59
	20-24 anys	5.318	5.563	2,38
	25-29 anys	5.717	5.817	1,99
Sortides				
Homes, nacionalitat espanyola	15-19 anys	709	783	0,44
	20-24 anys	1.678	1.730	0,69
	25-29 anys	2.781	2.850	0,90
Dones, nacionalitat espanyola	15-19 anys	896	924	0,55
	20-24 anys	2.168	2.165	0,93
	25-29 anys	3.014	3.081	1,05
Homes, nacionalitat estrangera	15-19 anys	228	320	0,18
	20-24 anys	967	1.332	0,53
	25-29 anys	1.615	2.092	0,66
Dones, nacionalitat estrangera	15-19 anys	230	318	0,19
	20-24 anys	765	1.041	0,45
	25-29 anys	921	1.273	0,44
Saldo migratori				
Homes, nacionalitat espanyola	15-19 anys	40	-86	-0,05
	20-24 anys	100	105	0,04
	25-29 anys	184	462	0,15
Dones, nacionalitat espanyola	15-19 anys	83	-40	-0,02
	20-24 anys	22	252	0,11
	25-29 anys	178	426	0,15
Homes, nacionalitat estrangera	15-19 anys	1.945	2.068	1,17
	20-24 anys	5.534	4.641	1,86
	25-29 anys	6.882	5.799	1,82
Dones, nacionalitat estrangera	15-19 anys	1.852	2.336	1,40
	20-24 anys	4.553	4.522	1,93
	25-29 anys	4.796	4.544	1,55